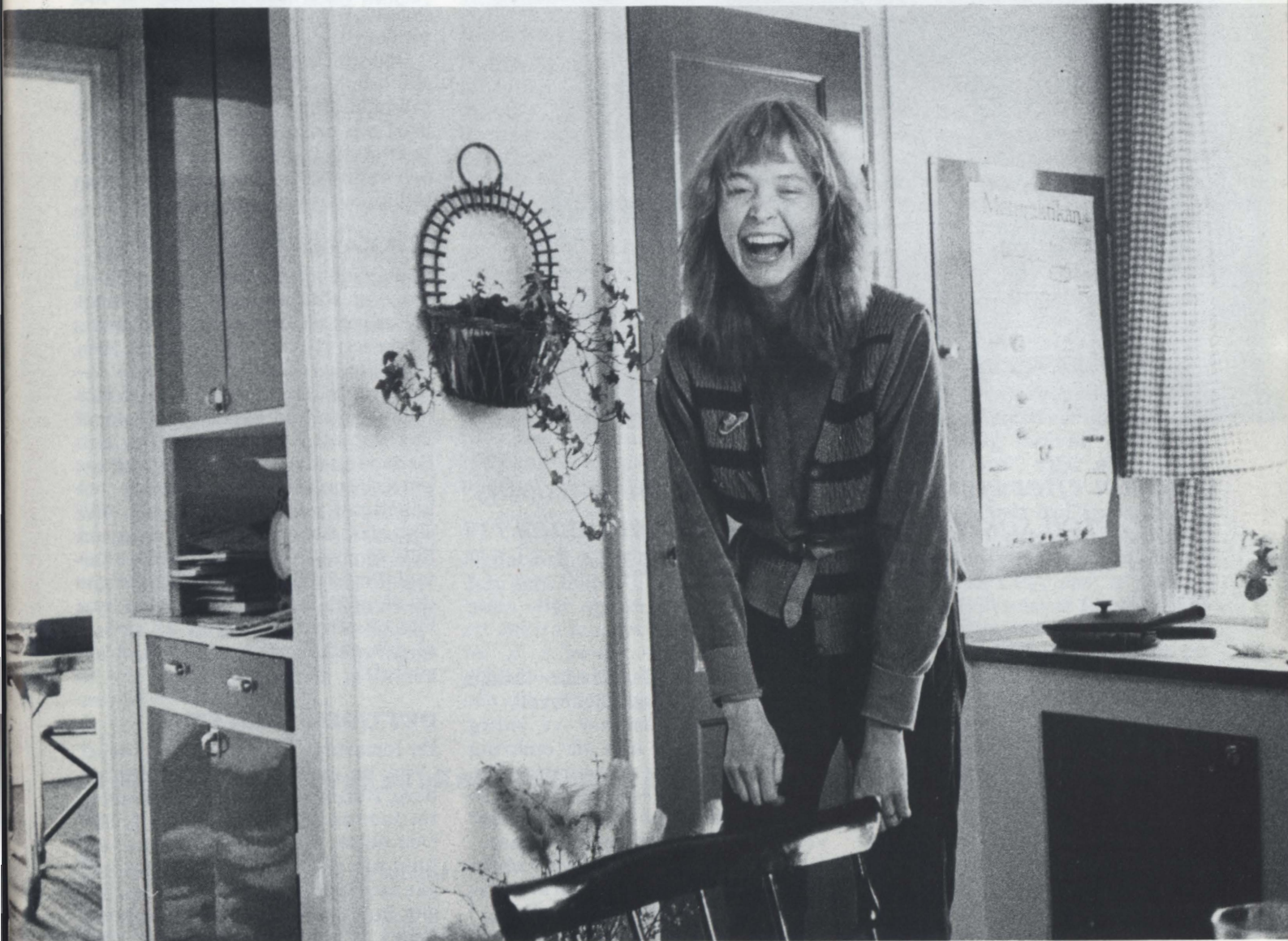

SÖKAREN

NR 6

1980

LÖSNUMMERPRIS 8:00 inkl. moms

LYCKOPROBLEMET

*Lyckliga vill vi alla vara. Att uppnå lycka är egentligen det som livet går ut på. Men lyckan kan vara svårfångad. Vad är lycka? Är det väsentligen ett inre tillstånd, en attitydfråga, eller beror det framför allt på yttre omständigheter? Kan man bestämma sig för att vara lycklig? Eller kommer lyckan oförskyllt till vissa människor? Åsa Freij har i detta nummer samlat tankar om lycka.
(Foto Walter Hirsch)*

LYCKA, VAD ÄR DET?

Av Åsa Freij

Foto Per B. Adolphson

Strävan efter lycka är oskiljbar från människans natur. Hon söker lycka lika säkert som floden rinner mot havet! MEN VAD ÄR LYCKA?

Efter att ha läst vad gamla filosofer sagt, vad stora religiösa gestalter lärt, vad nutida diktare skrivit, vad moderna psykologer anser och vad vanliga människor idag tycker, så skulle jag vilja göra en sammanfattning av alla svar.

Lycka är ett inre, själsligt tillstånd. Det har mycket litet med yttre omständigheter att göra och är tillgängligt för alla. Men det gäller att lära sig lyckans lagar och att vara villig att följa dem.

Lycka är ett tillstånd, som – i den mån det går att beskriva – har att göra med godhet, osjälviskhet, behovslöshet, tidlöshet och en känsla av frihet, total harmoni och gemenskap, utan begär, med allt och alla – en känsla av frid. Sanning och kärlek, begrepp som i sig själva är lika svåra att definiera, är nära släkt med lycka, kanske vägar dit.

Detta låter kanske högrastande och abstrakt, men det har i högsta

grad att göra med oss i vår vardag, våra problem och glädjeämnen.

Lyckofrågan kommer vi aldrig ifrån, även om vi inte går omkring och funderar över den om dagarna. Men vi ägnar sällan tid åt vårt inre och åt att tänka på eller känna efter vilka grundläggande behov vi har.

Därför: låt oss titta på vad några personer, som har reflekterat djupt kring frågan, säger om lycka!

Platon har nedskrivit en dialog, "Gorgias", mellan Sokrates och Kallikles, där Kallikles hävdar att lycka är att ha behov och kunna tillfredsställa dem, medan Sokrates, som slutligen vinner matchen i visdom, säger att lycka är frihet från behov.

Sokrates menar att möjligheten att få klia sig, då man har skabb också är ett tillfredsställande av behov, och skulle då även det skabbiga tillståndet ha med lycka att göra?

Han liknar Kallikles lycko-uppfattning vid att bära vatten i ett säll. Man fyller på, och det rinner ut, och behovet att fylla på upphör aldrig. Men däremot kan möjligheten att fylla på upphöra, och därmed lyckan. Bättre då att ha ett helt fat alltid fullt.

Den som har en fullkomlighet i sig själv, behöver alltså inte den and-rahandslycka som kommer av en brist och bristens fyllande. Det kan ta lång tid, innan man förstår detta, och ännu längre tid innan man kan tillämpa det i sin vardag.

SOKRATES OCH BANANEN

Själv hade jag i likhet med Kallikles länge en diffus uppfattning om att lycka var något slags tillfredsställande av yttre behov. Och bl a en tidig upplevelse i de tecknade seriernas värld satte sin prägel på min mening om vad lycka kunde vara. Det var ett avsnitt ur Biffen och Bananen, som blev min egen Sokratesliknelse: Det dunkade så konstigt i grannens lägenhet. Till slut gick Bananen dit och fann en kille som satt och slog sig själv i huvudet med en hammare. Varför gör du så där? kunde ju Bananen inte låta bli att fråga. Därför att det är så j-a skönt när jag slutar, blev svaret!

DET GODA SAMVETET

En författare som skrivit på temat "Vad är lycka?" är Bertil Malmberg. Han talar om det goda samvetet som en förutsättning för lycka. Och detta, menar han, inställer sig först när vi glömmer oss själva och går upp i något utanför det egna jaget. En annan sida av lyckans hemlighet är att man inte söker den. Den som jagar efter lycka, han jagar efter sitt eget och har långt till självförglömmelse. Men det finns ingen lycka utan självförglömmelse. Man kan njuta sin vinst likgiltig för sin nästas lidande, man kan vila i sin egoism – till en tid. Men lycklig kan man aldrig bli med sådana metoder. Om man inte störs av sina medmänniskors jämmer, så störs man av deras framgångar. Man drabbas av den onda rastlösheten, som är oförmögen att slå sig till ro

med det uppnådda. Eller man dar- rar för sin vinst, sin hälsa och sitt liv i känsla av alltings osäkerhet. Lycklig blir man aldrig. Kanske är lycka till sist ingenting annat än objektivitet eller med andra ord frihet, det vill säga frihet från självupptagenhet och självbespe- ling, frihet att tjäna en annan sak än egoismens och lyda en annan herre än jaget-tyrannen.

ATT INTE SÖKA

Författarinnan Margit Wohlin har skrivit:

– Lycka, är det inte liv i harmoni med naturens, psykets och andens lagar, alltså med ett ord HÄLSA! Det är därför vi ska söka henne. Men det är ju just när vi söker hen- ne, som vi INTE finner henne. Först då vi uppger att begära något för egen del kan vi erfara lyckan.

Hon skriver också att njutning är ett surrogat för lycka:

– Den som har lycka har inte be- hov av njutning. Njutningen är nå- got passivt, lyckan något aktivt. Njutningens riktning är inåt mot ja- get, lyckans riktning är utåt från ja- get. Njutning gör slapp, lycka gör spänstig. Och den som har upplevt något av lycka – den vill alltid dela med sig åt andra.

Att lycka har att göra med kärlek, därom är många tänkare överens. Men det är då frågan om den rena, osjälviska kärleken, som bara vill medverka till alltings bästa. Den mer begränsade person-kärleken, som mycket är en ägande-kärlek, kan dock ge människan en bild av den högre kärleken. Den kan vara en väckare, en vägvisare, ett trapp- steg. Även konst och religion kan visa vägen till lyckan. Och vi upple- ver den när vi själva är så upptagna av vårt skapande att vi glömmer oss själva.

YTTRE OCH INRE JAG

– Fullkomlig lycka kan endast fin- nas där självförglömmelse finns, anser Ernest Raymond. Och trots att han menar att det skulle krävas en hel bok för att reda ut de meta- fysiska problemen i paradoxen hur jaget kan känna lycka, när det glömt sig självt, ger han en kort, förenklad förklaring. Han menar att det finns två olika jag, ett inre och ett yttre. Det inre är ett stilla, och betraktande evighetsjag. Det yttre är ett föränderligt, begärande och lidande jag. Detta yttre jag måste sövas till okänslighetens ro, om det sanna, innersta evighetsja- get ska bli befriat och nå lyckan!

GÖRA SIN PLIKT

Han talar också om skapandets väg till lycka och understryker vikten av att vi lär oss skapa för verkets egen skull och inte för vår personli- ga vinning. Han menar att vinning och berömmelse inte behöver vara av ondo, men om vi blir tvungna att välja, så måste vi sätta det me- ningsfulla arbetet i sig själv högst.

Filosofen Nietzsche sa: "Strävar jag då efter lycka? Nej det jag strä- var efter är att fullkomna mitt verk."

Att lyckan finns i den insats vi kan göra för andra och inte i en ald- rig så behaglig passivitet var också filosofen Immanuel Kant inne på, när han satte begreppet plikt i sam- band med begreppet lycka.

VI VÄLJER SJÄLVA

Författarinnan Pearl Buck hör till dem som menar att vi själva väljer lycka eller olycka. Lycka har föga att skaffa med yttre omständighe- ter, utan beror av en filosofi som gör att människan inte kastas hit och dit av stundens händelser och

ingivelser utan leds av en filosofi som säger att livet är värt att leva. Men även då vi förstår detta, orkar eller vill vi ibland inte övervinna motståndet mot att själva behöva välja livet – utan väljer i stället dö- den. Med döden menar Pearl Buck den passiva och negativa attityden. Viljan till liv och viljan till död käm- par ständigt inom människan. Det ligger en fruktansvärd energi, en destruktiv energi, även i stillastå- endet, som kännetecknar döden i Pearl Bucks mening. Lycka är nå- got så enkelt som detta, säger hon: Om livet är värt att leva, då är vi lyckliga – om det inte är det, då är vi olyckliga.

TACKSAM ATTITYD

Positivitetsföreläsaren Harry Lindqvist, mannen bakom bland annat Svenska Journalen, säger på liknande sätt:

– Lycka är ingenting mystiskt. Det är en attitydfråga. Vi är vad vi tänker. I den attityd han råder oss att ha, är tacksamhet och kärleks- fullhet nyckelord.

Han säger också:

– Levnadskonst är det viktigas- te skolämnet, fast det minst kända och använda.

TA FULLT ANSVAR

Om att ta ansvar, som en nyckel till lycka, dvs bli en fri och mogen och fullt livsduglig individ, eller helt enkelt "må bra", talar man i mo- dern psykoterapi.

När vi inte "mår bra", menar man inom tex transaktionsanalysen, hänger det ihop med att vi på ett eller annat sätt flyr ansvar. Vi flyr från att ta fullt ansvar för vårt eget liv och skaffar oss diverse sätt att komma undan genom att skylla på andra människor och omständighe- ter och manipulera vår omgivning

Mina händer är så tomma
ty de är knutna
kring den sträva stjälk
som tillhör
bitterhetens beska blomma.

Jag går med bitterhetens blomma
i min hand
vartän jag går.
Man viker undan
för dess starka lukt
och allt blir ödelagt
i mina spår.

AF

Jag går med tacksamhetens
blomma i min hand
och mänskligheten ler
och glädjen sköljer
över själens strand.
Jag går med tacksamhet
och glädje
var jag går
och det sjunger utav liv
omkring mig
och kärlek och gemenskap
följer mina spår.

AF

Du måste leva för andra, om du vill
leva för dig själv.

L.A. Seneca

så att den ska passa in i vårt mönster. Även depressioner, ångest, olyckor, misslyckanden, sjukdom och självmord orsakas av människans själv. Hon väljer detta framför att ta verkligheten som den är. Resultatet blir ett slags tillfredsställelse kanske, låt vara destruktiv – men aldrig lycka.

GEMENSKAPSKÄNSLA

Psykologen Alfred Adler sätter som ett mått på livsduglighet (=lycka) vad han kallar gemenskapskänslan. Denna gemenskapskänsla förefaller vara detsamma som en andlig, för att inte säga religiös, natur, eller en förmåga att glömma bort sig själv, vara lika objektivt mån om andra som om sig själv – jfr Jesus: Du ska älska din nästa såsom dig själv! – uppleva sig som en del i något meningsfullt helt, göra det för helhetens bästa, följa samvetets eller det inre jagets röst och acceptera verkligheten sådan den är. Vid dåligt utvecklad gemenskapskänsla utvecklar jaget allahanda destruktiva symptom: olycka! – Helvetet är ett mentalt tillstånd, sa en gång en klok kristendomslärare, som bemödade sig om att förklara de för eleverna annars obegripliga bibliska liknelserna.

Foto Gunnar Smoliansky

Glöm jaget och arbeta för helheten.
'Abdu'l-Bahá

KUNNA ACCEPTERA

Om accepterandet talar också psykologen C G Jung. I sin självbiografi "Mitt liv" berättar han bl a hur han efter en sjukdom klart insåg vikten av ett jäsigande till tillvaron – ett obetingat "ja" till det som är, utan subjektiva invändningar. "Först då man kan säga ja till sitt eget öde, bildas ett jag som inte bryter samman ens då något obegripligt inträffar. Ett jag som är ut hålligt, som tål sanningen och som är vuxet världen och ödet. Då blir det en seger också att uppleva ett nederlag. Ingenting rubbas – vare sig i det yttre eller det inre; ty den egna kontinuiteten har hållit stånd mot livets och tidens ström.

HANDLA FRÅN ÖVERJAGET

En som ägnat sig åt att utforska människans inre, själens lidande och dess bot, vilket är just lycka, är den engelske filosofen Paul Brunton. I närmare tjugotalet böcker kartlägger han med samma noggrannhet det inre livet och världsandens såväl som den individuella själens truktur som någonsin en vetenskapsman på det fysiska området. Dessutom ger han vardagsmänniskan klara, praktiska råd om hur hon ska bli lyckligare, dvs höja sig över egoismen, identifiera sig med det inre jaget, uppleva gemenskapskänsla. Han skriver om hur vi inom oss har potentiella möjligheter till godhet, styrka och sanning. Benämningen det inre jaget känner vi. Paul Brunton kallar det överjaget. Vad det gäller för var och en är att träna sig i att påminna sig detta överjaget, ta sin tillflykt till det, alltmer känna att det är ens verkliga jag och handla utifrån det. Gör man det, då är man också i ett tillstånd där man inte låter yttre händelser inverka på sin sinnesfrid och där man alltså inte heller grips av avund, sårad stolthet eller aggressioner och därmed inte gör varken sig själv eller andra något ont.

EN TRÄNINGSFRÅGA

Paul Brunton råder sin läsare att vara uppmärksam på varje negativ reaktion och vända sig ifrån den innan den hunnit få grepp om honom. Han bör fråga sig: Hos vem händer detta? Vem är det som är arg? Vem frestas? osv och därvid komma ihåg att han är, att han kan välja att vara, sitt inre jag i stället för sitt yttre – eller sitt överjaget, som han uttrycker det. Steg för steg skaffar man sig en vana, på samma sätt som

Du lever inte förrän du älskar.
Omar Khayyam

man skaffar sig andra vanor, genom upprepning och träning. Meditation är också ett sätt, en träningsteknik som bidrar till att vinna herravälde över tankarna. Denna insikt i och arbete med människans natur är den hemliga vägen, som egentligen är uppenbar och tillgänglig för alla men som de flesta upplysta genom tiderna hemlighållit för sig själva. I en del gamla kulturer var verkligen undervisningen i självkänedom förbehållen vissa invigda; kanske var i allmänhet också förmågan att intellektuellt förstå mindre förr – kanske var det därför som Jesus talade så mycket i enkla liknelser – men idag när vi kan fatta avancerade logiska yttre sammanhang med vår hjärna, bör vi vara mogna att tillägna oss även kunskapen om vårt inre. Men för det krävs att vi använder också den del av vårt medvetande som vi populärt kallar hjärta. För det är ju där LYCKAN bor.

UTAN YTTRE ANLEDNING

Jag har också frågat några i min bekantskapskrets hur de uppfattar lyckan. Journalisten och översättaren Anna Bornstein berättar att hon haft en ganska ångestfylld uppväxt trots ett bra hem och yttre lyckobetingelser och att ångesten snarare ökade än minskade då hon skaffade sig det som hon trott skulle förgylla hennes tillvaro.

– Däremot la jag märke till, säger hon, att stunder, kanske bara ögonblick av lycka kunde infinna sig ibland, till synes utan anledning. Det var i tjugooårsåldern, då jag för övrigt hade en till det yttre svår tid, som jag började lägga märke till dessa korta, omotivade lyckoupplevelser och fundera över dem. Jag tänkte att om lyckan tydligen inte har något avgörande samband med yttre ting, personer, framgång, pengar – vad beror den då på? Jag började förstå att lyckan var något inre, något mentalt, och det hjälpte mig att finna förankring i en inre trygghet.

ÄVEN MATERIALISTEN

Marknadsföringskonsulent Nils Almén, Örebro, är realist för att inte säga materialist (utan att vara kritiskt menat) och han är inriktad på den konkreta verkligheten. Han tror att lycka och välbefinnande har konkreta orsaker. Han bryr sig inte om "andliga teorier" utan vill leva nu och må bra.

– Och jag mår bra exempelvis

Likgiltigheten är själens allvarligaste sjukdom.

Fénelon

när jag vill bli kliad på ryggen och blir det, säger han med glimten i ögat.

Nisse är glad till sin läggning, skojar gärna men säger också att han är känslig och har haft svåra perioder i sitt liv som han arbetat sig igenom. När jag frågar honom vad han anser lycka vara, så är han inte obekant med spørsmålet. Han berättar en lång stund. Att definiera lycka är svårt, säger han. Men han beskriver ögonblick när han känt sig lycklig "för att komma den svår-fångade fågeln närmare". Vi blir benägna att enas om att lyckliga ögonblick tycks vara mer ett inre tillstånd med egen kraft än en reaktion på yttre, fysisk stimulans.

– I lyckliga stunder är jag avslappnad, trivs och är totalt uppfylld av en känsla av att må gott helt enkelt, en känsla av fullkomlighet. Dessa tillfällen tror jag är mycket betydelsefulla. Man är då närmare roten av sig själv.

Inte jag, utan du ...

Ofta, när jag känner mig som mest säker och tror att jag har grepp om situationen och sträcker ut min hand för att ta ett ännu fastare tag, då rycks fotfästet undan för mig, bit för bit, obehagligt, som om det vore med mening. Meningen att jag inte skall få tillvaron i min hand, att jag inte får rota mig, inte känna tryggheten i tingen. Jag förstår ju ingenting mer än att jag tycker det är orättvist och bittert. Varför nekas tryggheten just mig, varför tycks jag vara bestämd att leva flyktig, utan grund? Bär jag ett alldeles särskilt olyckligt öde, eller är det tecken från en osynlig makt, eller är det jag själv som är i strid med mig själv, eller är jag bara ovanligt inkompetent? Jag känner mig illa inkarnerad, illa rustad för ett liv på jorden, tingens värld är inte riktigt min, jag är mera skugga, mera främling. Jag är inte riktigt engagerad, så som andra människor går upp i sina

Foto Rein Vålme

– Världen är väldigt personlig. Den är som man upplever den. Man registrerar den inte bara, utan färgsätter den också på sitt eget sätt. Blir jag medveten om detta,

kan jag alltså i stor utsträckning skapa min värld själv, måla den ljus eller mörk, dvs lycklig eller olycklig.

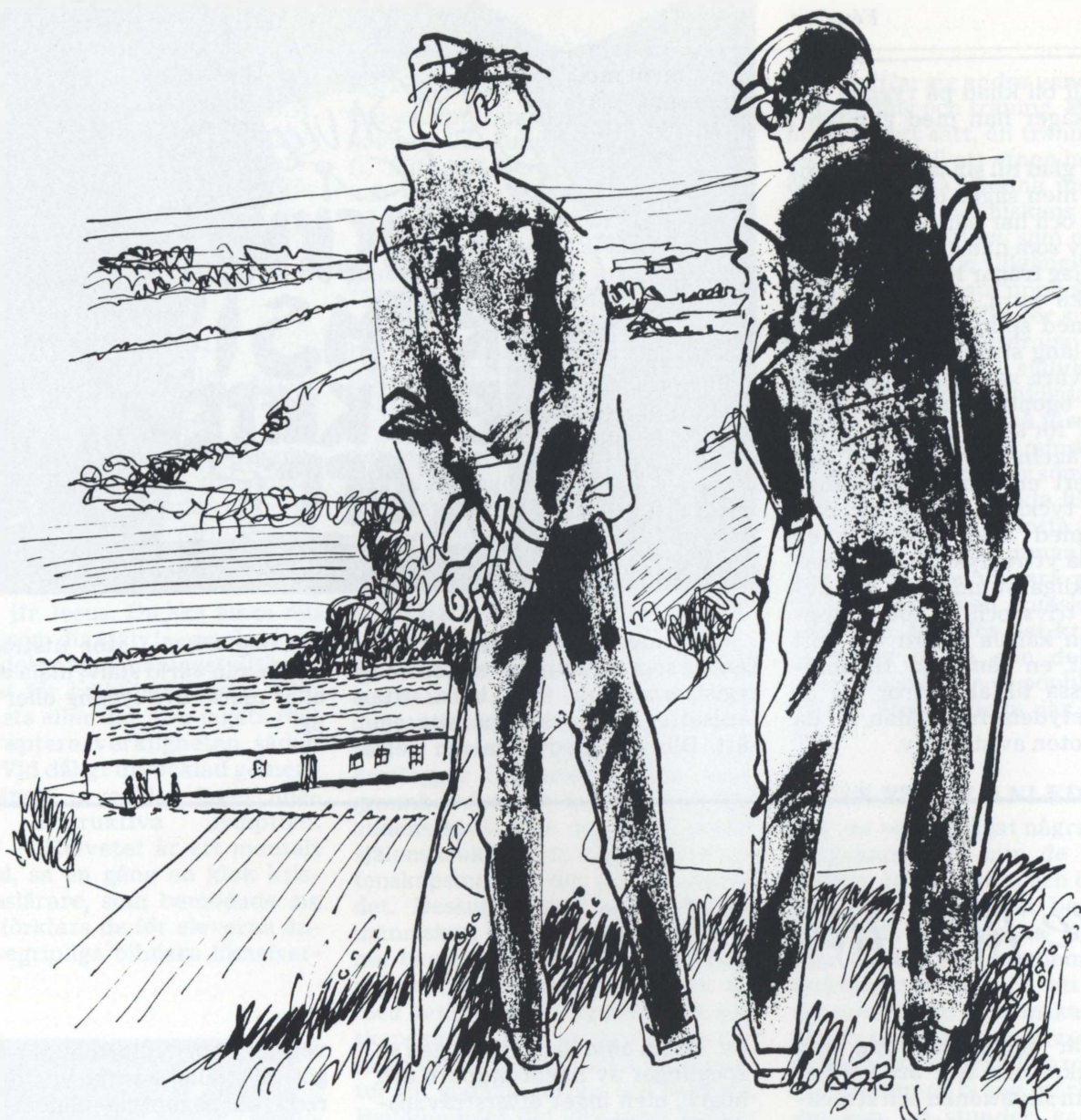
liv. På sin höjd kan jag i tingen se speglingar av något djupare och högre, men inget eftersträvansvärt i sig. Min längtan står alltid till något annat än det jag är och har. Och om jag offerar denna längtan för lite trygghet och jordisk glädje, då straffas jag och mister alltihop. Hur gärna jag än vill tro att det är tillfälligheter-nas spel, kan jag inte undgå att se att det finns ett mönster i detta, en konsekvens, en plan – men inte ledande, bara korrigerande. Själva målet får jag inte se, bara dess negationer (att finna syftet är kanske min egen uppgift?).

Står jag då under ledning? Det är i så fall både trygghet och plåga: att inte vara helt normal och samtidigt vara omsluten av något större, lockande, som är så oåtkomligt, därför att det är så okänt och vägarna så krokiga, om de överhuvud taget finns. Kanske döljer sig verkligen en trygghet bakom tryggheten, en

verklig uppgift bortom allt man gör. Det gäller kanske att stå beredd då någonting händer, att vara ren och tom. Då skall det vara så mycket lättare att känna igen och bejaka, ställa upp. Därför tror jag att jag vill säga (för en del, det vet jag, låter det absurt):

Tack för lidandet och mörkret, försakelsen och smärtan. Tack för mina misslyckanden, min oförmåga. Tack för att jag inget vet och ingenting begriper. Låt allt det komma över mig som jag behöver, det som öppnar mina ögon gång på gång tills de står vidöppna, klarnade, och jag kan se tydligt det jag skall se. Led mig med tålmod på dina vägar, bort från mina. Lär mig känna den subtila skillnaden mellan tomhet och fullhet. Peka ut åt mig min särskilda uppgift bland alla uppgifter. Rena mig för mötet. Låt till slut inträda ett tillstånd då jag inte längre finns, utan du ...

Björn Sahlin

Ill. Robert Turner

Mannen bakom tredje testamentet

– Det här är alltså hans barndomshem. I den här bygden tillbringade han också sina första ungdomsår.

– Ett tämligen oansenligt hus, kommenterar min vän journalisten.

– Ja, han var ingalunda något rikemansbarn.

Vi står och betraktar en låg, vitmenad byggnad vid en landsväg i nordligaste Jylland, den trakt som heter Vendsyssel. Naturen är vad en svensk vill kalla typisk dansk. Åkerfälten breder ut sig åt alla håll, men landet är inte någon "platt pannkaka". Böljande kullar och åsar grupperar sig efter varandra

så långt ögat kan nå. Allt är uppodlad mark. Och nere i sänkorna slingrar sig vägarna fram, kantade av träd och buskar.

– Den leende naturen här uppe måste väl ha påverkat hans psyke...

– Säkert har den betytt mycket för honom. Det märker man ständigt i hans författarskap. Och man kan väl kalla honom själv för en leende natur, öppen mot hela sin omvärld. Närheten till havet har nog också haft en viss betydelse. Du behöver bara färdas två mil åt norr eller väster, så kommer du till Skagerack, och lika nära åt öster ligger

Kattegatt. Stränder, vatten vågor och dyningar återkommer gång på gång i hans skrifter...

Vi vandrar vidare i riktning mot Sindal, kyrkbyn. Min litteräre vän verkar intresserad.

– Du talar om hans författarskap. Han lär ju ha skrivit både många och omfångsrika böcker men är i alla fall ganska okänd, åtminstone i Sverige.

– Ja, här i Danmark också. Hans böcker har hittills mest varit kända inom en snäv krets av intresserade.

Och inte tycks han själv ha gjort mycket för att få dem spridda, snarare hållit igen på publiciteten, liksom för att motverka att hans verk för tidigt läggs fram för den bredare publiken.

– För tidigt? Han är ju nittio år.

– Jo. Men hans produktion är mest avsedd för framtidens folk. De flesta av oss är nog inte mogna än. Dessutom vill han väl ha verket helt fullbordat, innan det sätts i allmänhetens händer. Och det är väl just detta som för närvarande håller på att ske. Han lägger sista handen vid sitt livsverk, den kosmologi som skall bli mänsklighetens nya världsbild.

– Du tror det?

– Den som på allvar satt sig in i hans kosmiska analyser och fångat helhetsbilden kan väl knappast tvivla på den saken.

– För mig som journalist skulle det faktiskt vara intressant att få göra en intervju med honom. Det kunde nog bli en spännande artikel.

– Men han ger inte gärna intervjuer. Hans kosmologi är ju ett så oerhört omfattande ämne, att det inte på ett vettigt sätt går att tränga ihop det i en tidningsintervju. Riskerna för missuppfattningar och feltolkningar är alltför stora, både hos intervjuaren och hos läsaren. Det skulle ju bara kunna bli enstaka detaljer och uttalanden. Bortryckta ur sitt sammanhang skulle de bli obegripliga eller svårförstådda. Lösa bitar från ett pussel verkar alltid meningslösa. Först när de sammanfogats till en helhet får bilden mening och innehåll.

– Är han kristen?

– Kristen och kristen! Det beror på vad du menar med "kristen". Man kan inte sticka under stol med att mycket i hans kosmologi är kontroversiellt i förhållande till gängse uppfattningar inom den kyrkliga kristendomen, t.ex. sådant som dogmerna om "den enfödde sonen", om "jungfrufödelsen", "försoningsdöden", "Kristi återkomst" och mycket annat. Och å andra sidan är det många av hörnpelarna i hans kosmologi som helt avvisas av den etablerade religionen: reinkarnationstanken och karmaläran, hans kosmiska utvecklingslära, hans gudsuppfattning osv. Många menar att han är allt annat än kristen, rent av en "antikrist". Men själv anser han sig förvisso vara kristen. Han är en fridens man och har aldrig velat söka strid. Han berättar att han har haft Jesus som sitt ideal så långt han kan minnas tillbaka. När han i livets skiften ställts inför avgöranden, har han alltid frågat sig själv: Hur skulle Jesus ha handlat? Och omedelbart har han fått svar i sitt

inre, fått råd och vägledning.

*

– Han tror alltså på Gud?

– Om du med "tror" menar "förlitar sig på", så är svaret ja. Men om du menar "tror på Guds existens", så är nog inte "tror" utan snarare "vet" det rätta ordet. Man behöver inte "tro" på det man "ser".

– Hur menar du?

– Du ser åkrarna och ängarna här, du ser träden och blommorna. Och vore det en stjärnklar natt skulle du se vintergatan och bortom den, genom teleskop, andra galaxer och supergalaxer – oändliga världar i makrokosmos. Kunde du se "åt andra hållet", in i mikrokosmos, så skulle du också där finna stjärnevärldar i oändlighet. Allt detta "finns" ju. Det är inget man behöver "tro" på. Och det är detta oändliga världsallt som för honom är den levande Gudens kropp, som vi alla är delar av. Men för att en kropp skall vara "levande" måste den vara besjälad eller styrd av ett högre andligt jag. Annars vore den ju bara död materia. Detta är den osynliga delen av allt, Guds ande, som vi också alla utgör delar av eller är sammanlänkade med.

– Men en människa dör ju. Kan då också gudomen dö?

– Människan dör inte, hon är evig, liksom alla varelser och liksom gudomen. Hon kan överge sin materiella kropp, lämna tillbaka vad hon lånat av naturen. Men som levande väsen skall hon alltid finnas, och har alltid funnits.

– Här stämmer hans uppfattning tydligen inte med kyrkans. Där sägs ju att man bara på vissa villkor kan "få" eller "vinna" evigt liv, inte att man redan "har" det... Hur är det förresten med djuren?

– Som jag sa nyss: allt liv är evigt. Säkert är det svårt för många traditionellt kristna att acceptera tanken på djurens egenvärde. Vi är av ålder så inställda på att betrakta oss själva som "skapelsens krona" och tro att djuren bara är till för oss, skapade åt oss för att utnyttjas eller ätas. Men kosmiskt sett finns det ingen värdeskillnad mellan de lägst stående och de högst stående varelserna. Det är bara fråga om olika utvecklingssteg. Vad djuret är i dag, det var vi i går. Och vad vi är i dag, det är djuret i morgon. Om vi alltså med "dagar" menar eoner av tid.

– Hans kosmologi är alltså ett slags utvecklingslära.

– Det kan man säga, men oändligt mer omfattande än den gängse biologiska. Från de andliga världarna kristalliserar livet ut i den materiella världen med början i vad som

kallas mineralriket. Därifrån går utvecklingen, alltså väsendenas vandring, genom växtrike, djurrike och människorike, för att sedan återgå till de andliga världarna, och så efter ytterligare eoner börja en ny vandring i materien, och så vidare i all evighet...

– En ständig cirkelgång alltså?

– Nej. Skall vi symbolisera livets gång med någon geometrisk figur, så får det inte vara cirkeln utan snarare spiralen. Vi färdas genom dessa utvecklingsriken i allt högre eller vidare spiraler. Annars vore det ju ingen utveckling.

– Men någon gång måste det hela ju ha börjat?

– Vad skulle i så fall ha varit dessförinnan? Världsalltet befinner sig i en oavbruten evolution, ett liv som aldrig har börjat och som aldrig skall sluta. Visst kan det vara svårt för oss att acceptera den *eviga* tiden och det *oändliga* rummet, men är det inte ännu svårare att tänka sig en "början" och ett "slut"? Det måste ju alltid finnas ett "före" och ett "efter" eller "bortom"...

*

– Man frågar sig: Hur vet han nu allt detta? Hur skall man kunna tro på honom?

– Han menar inte att man utan vidare skall "tro" på honom. Han har ju inte skapat någon sekt eller förening som vill värva proselyter och anhängare. Han vill ge människorna "hjälp till självhjälp" i deras eget tänkande. Endast i den mån som de själva logiskt kommer fram till att hans världsbild är sann, bör de acceptera den. Och hur han själv vet det? Ja, har du hört talas om "kosmiskt medvetande"?

– Nej.

– Människor och djur är mer eller mindre *medvetna* varelser. Människornas medvetande är naturligtvis högre, mer utvecklat än djurens. Och inom människosläktet finns olika grader av medvetande. Det finns människor som nästan står på djurets nivå, och det finns individer med ett medvetande skyhögt över det gängse. Var man befinner sig på skalan är alltså en fråga om utveckling, och för utvecklingen existerar inga gränser. En gång skall vårt medvetande spränga den hinna som i dag hindrar oss från att skåda in i den andliga världen och lära känna det kosmiska maskineriet – om jag får använda ett så tekniskt uttryck. Det sker när vi får kosmiskt medvetande.

– Och detta är alltså vad han redan har?

– Han är en bland de ytterst få, hittills. Men vi skall alla komma efter. Så småningom, efter ytterligare en del inkarnationers utveckling.

Han kallar det också "den stora fördelsen". Det var i trettiårsåldern som han efter omvälvande psykiska skeenden och inre upplevelser uppnådde denna högre form av insikt, som sedan så radikalt ändrade hans tillvaro och blev grunden eller upphovet till hans kosmologiska författarskap och verksamhet.

– Vad har han för uppfattning om Bibeln? Menar han att den nu har tjänat ut?

– Absolut inte. I sina skrifter refererar han ofta till Bibeln. Och faktum är att mycket oklart och gåtfullt i Bibeln just genom hans kosmologi kommer att ses i en helt annan dager. Men vår bibel behöver kompletteras med ett budskap till vår tids folk. "Gamla testamentet" var anpassat för människor på en helt annan utvecklingsnivå än vår. När "Nya testamentet" tillkom, hade människorna nått en högre grad av utveckling och var mogna för högre sanningar. Men nu har det gått snart två tusen år sedan dess, och våra insikter och kunskaper om det kosmos vi lever i skiljer sig ju högst väsentligt från äldre tiders uppfattning. Vi börjar därför bli mottagliga för ännu högre sanningar. Det är dessa som kosmologin skall ge oss. Och just för att anknyta denna kosmologi till de två "testamentena" har han kallat sitt samlade verk för "Tredje testamentet". Under den beteckningen kommer det att presenteras för världen.

– Det kommer nog att låta lite övermodigt och självmedvetet i mångas öron.

– Det är möjligt, men så är det absolut inte menat. Det ligger i sakens natur att den som genom eget seende har blivit förvissad om andliga verkligheter – blivit "upplöst" – han är orubblig i sin uppfattning om sanningshalten i sitt budskap och om innehållets värde. Och på så vis kan han sägas vara självmedveten. Men på samma gång är han ödmjukheten personifierad, såväl inför människor som inför sin Gud. "Ödmjukheten är nyckeln till visdomens port", har han sagt. Utan ödmjukhet kan ingen nå den utvecklingsnivå som för fram till det kosmiska medvetandet. Det finns något som brukar kallas för "tröskelns väktare".

– Efter vad jag förstått, har han en panteistisk gudsuppfattning. Men räknar han också med en personlig gud?

– I högsta grad. Den genomträngande kraften som uppfyller makro- och mikrokosmos och som genom sina lagar styr det hela, är samtidigt den personlige Fadern,

Martinus-litteratur erhålles från

Hälsans Förlag

VASAVÄGEN 9

181 42 LIDINGÖ

han som hör det förföljda djurets ångestrop likaväl som den nödställda människans bön. Sätter vi några begränsningar på gudomen – så som vi gjort i alla tider – då gör vi honom bara till en avgud. Den verkliga Guden har inga begränsningar. Men att han hör våra böner betyder ju inte att han alltid uppfyller dem på det sätt vi önskar. Men på ett bättre sätt – på sikt, i kosmiskt avseende.

– Vad menar han då om all ondska i världen?

– Kosmiskt sett finns det inget "ont". Han brukar kalla det "onda" för det "obehagligt goda". Ofta citerar han det ställe i Bibelns symboliska skapelseberättelse, där Gud betraktar sitt verk och ser att det är "mycket gott". Det kan vara svårt för oss att se något gott i allt elände på vår jord. Men allt detta beror på att vi långt ifrån är några "färdiga" människor, skapelseverket pågår som bäst. Allt vad hat och hämnd och krig heter är uttryck för det djuriska i vår natur – det djuriska som vi genom vår intelligens kunnat driva till sin spets. Och det lidande

som mänskligheten genomgår är inget annat än vår "karma", det öde vi själva skapat oss genom våra handlingar och som är just den undervisning vi behöver för vår utveckling. Vi har ännu mycket lidande kvar, innan vi blivit färdigskapade till "Guds avbild" och blivit medborgare i "det riktiga människoriket".

*

Vi hade nu nått fram till Sindal, där vår buss redan stod inne. Det började skymma. Det hade varit en vacker dag på den fridfyllda jylländska landsbygden. Nu var vi ganska trötta efter den långa vandringen, och under färden satt vi mest tysta. Min vän verkade tankfull. Plötsligt sade han:

– Jo, jag förstår nu att en intervju med honom lätt skulle kunna bli felaktig och missvisande. Men vårt samtal i dag kan ju bli till en intervju om honom.

– Men en sådan kan också lätt bli missförstådd. Tänk på vad jag sade om pusselbitar och helhetsbild!

Nils Kalén

Ur "Livets bok" av Martinus:

"... Och jag insåg därvid, att "mörkret" i kosmisk mening är en lika stor vainsignelse som ljuset och att allt från gudomlig synpunkt är mycket gott. Men jag kände också, att denna kunskap aldrig någon kunde upplevas eller framträda som sann verklighet för någon individ, förrän dess kärleksförmåga blivit så långt framskriden i sin utveckling, att individen endast kan vara god eller kärleksfull mot alla levande väsen och sålunda inte kan missbruka denna kunskap genom att utifrån densamma skapa sig försvar för egoistiska eller kärlekslösa handlingar. Jag kände alltså hela världsalltet genomströmmat av en oändlig kärlek och visdom. Vart jag än riktade min blick i "mörkret", blev det ljus. – Jag hade blivit min egen ljuskälla. Det kosmiska elddop jag genomgått och vars närmare analys jag inte här skall gå in på hade alltså kvarlämnat det resultatet, att hos mig uppstått helt nya fattningsgåvor eller egenskaper, som satte mig i stånd att – icke glimtvis men i ett permanent, vaket dagsmedvetande – skåda alla bakom den fysiska världen existerande, bärande, andliga krafter, osynliga orsaker, eviga världslagar, grundenergier och grundprinciper. Tillvarons mysterium var således inte längre något mysterium för mig. Jag hade blivit medveten i världsalltets liv och invigd i "den gudomliga skapelseprincipen".

DEBATT OM SKOLANS NORMER

Kanske behövs bara en enda norm?

Från utbildningsdepartementet har kommit en debattskrift kring normbildning och normöverföring i skolan. Den har utarbetats av en "normgrupp" och heter "Skolan skall fostra" (Liber Förlag/Allmänna Förlaget, 1979). En förhoppning bakom skriften är att den ska ge upphov till en bred diskussion.

På många platser har det bildats studiecirkel kring boken. Själv har jag deltagit i en sådan cirkel i Katrineholm. Som sökarreporter, van att möta uppfattningen att roten till alla problem är en brist på andlig förankring, framkastade jag tanken att det kanske skulle räcka med en enda norm, nämligen "Gör mot din nästa vad du vill att din nästa ska göra mot dig!" Eller, uttryckt på annat sätt: "Gör det som är till det allmännas bästa!"

Alltså: om eleverna, eller rättare sagt alla människor, från barndomen får lära sig en god etik, att tänka ärligt och oegennyttigt och därigenom alltid är inriktade på att göra det som är bäst för gemenskapen, då skulle det inte uppstå några stora mellanmänniska problem, åtminstone inte i samma omfattning som nu – varken ute i "stora" världen eller i klassrummen i Katrineholm.

Några menade att den där gyllene regeln bara var en storordig filosofisk formel som inte hade med dagens verklighet att göra, medan en annan grupp utkristalliserade sig som bestämt stödde uppfattningen att en sådan regel var den enklaste och mest praktiska man kunde tänka sig.

– Man måste ha en viss inriktning och tänka något innan man handlar, vad det än gäller, menade man i den senare gruppen. Vad är då mer självklart än att det bästa är om alla är inställda på att göra sitt bästa för alla!

Det står också på ett ställe i debattskriften: "Inget är så praktiskt som en god teori."

– Vi måste gå direkt på praktiska situationer, sa man från "andra sidan". Vi måste lära ungdomarna

tex att de måste hålla snyggt i klassrummen.

– Ja, men de måste förstå varför, sa etikförespråkarna.

– Visst, man måste lära dem att det är nödvändigt att ta hänsyn!

– Varför då?

– Därför att det blir bäst för alla ...

– Jamen, det är ju det vi menar!

Om de bara lär sig att förstå att det bästa är att göra mot andra vad man vill att andra ska göra mot en själv, då har de ju en norm som täcker alla situationer, i stället för att de bara ska lära sig flera olika regler att man ska hålla snyggt i klassen, att det ska vara tyst på lektionerna osv i det oändliga utan att de har en riktig motivering till detta!

Kanske den gyllene regeln räcker

USCH, HUR UNGDOMARNA ÄR
NUFÖRTIDEN. DOM ÄR NÄSTAN
VÄRRE ÄN VI VUXNA.

Ur "Skolan skall fostra", teckning av Staffan Lindén

som en etikens grundläggande norm. Den är enkel, men svår, och den är nödvändig. De som kan den måste gå före i handling och visa vägen. Det är de vuxnas ansvar.

Det hann bli fler ordbyten, fast man innerst inne förmodligen strävade efter samma sak, innan det viktiga ämnet "skolans normer" var slutdebatterat för kvällen.

Helt ense var man om att fler föräldrar borde delta i cirkelarna. Katrineholmsgruppen dominerades av lärare.

När vi lämnade lokalen i Folkets hus, fortfarande ivrigt samtalande, passerade vi psykologen och konstnären Ulla Fernströms batiktavla med texten "Värme och gemenskap åt alla". En händelse som såg ut som en tanke!

Åsa Freij

Montague Ullman och några kursdeltagare. Sökarens reporter andra från höger.

Din dröm är din egen terapeut som visar dig vägen till sanning

Drömtydningsseminarium med Montague Ullman. Reportage Åsa Freij

Vi har alla inbyggda egna lärare - eller terapeuter om man så vill - sa professor Montague Ullman, då han i början av maj höll en tre dagars specialkurs i drömtydning i Stockholm. De lärare han avsåg var naturligtvis våra drömmar, vars värdefulla upplysningar om oss själva vi i allmänhet inte förstår att ta vara på.

Det finns i de flesta samhällen ett motstånd mot drömmemedvetenhet på samma sätt som det på Platons dagar fanns ett motstånd mot poeterna, förklarade Ullman. Poeterna gjorde människor medvetna och därmed svärmanipulerade och på så vis farliga för de styrande.

Människor är ofta också rädda för att studera, och förstå, sina dröm-

mar. Det är i regel en undermedveten rädsla, och den hänger ihop med att kunskap medför ansvar, som man kanske inte är beredd att ta. Därför väljer man att blunda för verkligheten.

Ullman menade att rädslan beror på missförstånd. Man har för sig att om man ser in i sina drömmar så är det som att lyfta på locket till en låda som innehåller allsköns otäckheter, som då släpps lösa och som man inte är kapabel att hantera.

Men våra drömmar är i verkligheten våra vänner, underströk han. Allt vad de säger om oss är sådant som redan finns inom oss och som är värdefull information. Ju mer vi vet om oss själva, desto större möjligheter har vi att utvecklas till

mogna, fria människor. Och det är ett faktum att vi inte konfronteras med mer än vi är mogna att klara av. Det är en naturens skyddsmekanisk.

Drömmen är alltså en del av oss själva. Den är helt enkelt den form som medvetandet har under sömn - eller rättare sagt under en del av den tid vi sover. Vi drömmer, alla utan undantag, varje natt. Och vi drömmer ca en och en halv timme, vare sig vi minns något av det eller ej.

Det är värdefullt att kunna minnas drömmarna, så att vi kan ta del av deras budskap. Men det är också värdefullt att vi glömmar en stor del av dem, åtminstone på vissa nivåer i vår utveckling, eftersom det

skulle vara svårt för oss att ha alla dessa intryck att bära på.

Alltid ärliga

Drömmarnas mest värdefulla egenskap, menade Ullman vidare, är deras totala ärlighet. Drömmar talar alltid sanning. De kan se besynnerliga ut beroende på att de klär sig i bilder och symboler. När vi drömmer går vi nämligen tillbaka till ett primitivt sätt att erfara och åskådliggöra för oss, ett mer direkt sätt. Vi gör en konkret tavla av det abstrakta innehållet. Vi har under sömnen - annars skulle vi inte kunna somna - separerat oss från omvärlden, och dess inflytande på vårt medvetande. Vi har också separerat oss från påverkan av vårt medvetande, vilket filtrerar och färgar och tillrättalägger vad vi upplever. I vaket tillstånd lurar vi till stor del oss själva. Det kan vi inte göra i sömnen. Där är det fritt fram för sanningen.

Som strålkastare

Allt tyder på att våra drömmar rör oavslutade upplevelser i det förflutna. Att drömmarna ofta byggs upp kring sådant som hänt under dagen och ofta verkar vara ganska meningslösa upprepningar och förvrängningar av sådana händelser, beror på att dessa händelser bara fungerar som utlösare av större komplex. En obetydlig upplevelse under dagen kan i vårt inre påminna oss om något ouppklarat och väcka en mängd känslor till liv. Det kan vara något vi glömt, men dagshändelsen blir i drömmen som en strålkastare som belyser detta.

Dolda resurser

De bilder vi får i drömmen har en helande effekt på vårt psyke i och med den värdefulla information de ger oss. Men hur få tillgång till informationen, dvs förstå vad drömmarna säger oss? Juvelen är inte till någon nytta eller glädje så länge den är inlåst i valvet där ingen ser den! Jo, svarar Ullman, genom arbete! Och det bästa sättet att arbeta med drömmar är enligt hans erfarenhet i grupper, i samarbete med andra. Gruppen kan skapa den atmosfär av medkänsla och engagemang och därmed trygghet som individen behöver för att våga vara ärlig och komma över motståndet mot att eventuellt se meningen. De andra kan hjälpa till att få fram denna mening. De behöver ju inte vara rädda. Det är inte deras mening, som kommer fram i ljust. Viktigt är dock, och Ullman betonade att detta var en obrytbar regel i arbetet med drömmar, att drömmaren själv hela tiden bestämmer

hur långt han vill gå i analysarbetet. Drömmen är privat och unik och drömmaren har total auktoritet över den! Bara det som drömmaren känner är sant, är sant. Alla i gruppen kan fråga vad de vill i avsikt att hjälpa drömmaren få fram sanningen, men drömmaren bestämmer själv hur han vill handskas med frågan. Han svarar om och hur han vill. Det finns ingen press!

Drömlek

I grupparbetet finns också ett lekfullt inslag. Det ska vara roligt att arbeta med drömmen även om den är tung eller skrämmande. Var och en låtsas att den dröm som berättats är hans eller hennes. Man gör den till sin egen. Drömmaren får höra alla andras tolkningar. Mycket av det stämmer kanske inte alls, men i mångfalden kan det vara något eller några saker av det som sägs som träffar rätt, slår an en sträng därinne. Också det som inte stämmer gör nytta. Därigenom kan drömmaren efter hand sortera bort allt som drömmen inte betyder.

Drömmaren är som en blind detektiv, och de andra i gruppen som seende medhjälpare. Den blinde detektiven har mysteriet men kan inte se några ledtrådar till dess uppkarande. Medhjälparna ser massor av eventuella ledtrådar och kan beskriva dem för den blinde och fråga: Leder det här till något?

Egentligen vet vi någonstans inom oss vad vår dröm betyder, sa Ullman också. Men vi vet inte att vi vet. Det kan gruppen hjälpa oss upptäcka!

Ledaren i en grupp ska också delta som de andra, dela med sig av sina tolkningar och berätta egna drömmar.

En av dörrarna

Ullman menade att drömmarna kan hjälpa oss i vår andliga utveckling. De utgör en av dörrarna till den inre verkligheten. Andra dörrar kan vara religionen, parapsykologin och filosofin. Han berättade hur han själv, som växte upp i New Yorks krassa materialistiska miljö, inte alls förstod tal om broderskap, medkänsla, kärlek osv förrän han började intressera sig för och förstå drömmar. Det var innan dess tomma begrepp.

Det finns i vårt samhälle ett motstånd mot att berätta om drömmar och analysera dem. Vår kultur är sådan att vi inte får växa upp med våra drömmar som naturliga delar i uppfostran och utbildning, varvid denna naturtillgång i fråga om mänsklig utveckling inte utnyttjas. Individer hämmas, samhällen hämmas genom osynliga spärrar som vi

Professor Montague Ullman från USA, tillsammans med de båda initiativtagarna till drömtydningsskursen, Brita Kinch, t v och Elisabeth Spens. Ullman är en psykiater av den psykoanalytiska skolan. Han har ingående studerat drömmarna och deras betydelse och även satt in dem i ett större sammanhang. Han är en gammal Sverigevän sedan han under ett och ett halvt år 1974-1976 var verksam i Göteborg. Fortfarande besöker han Sverige två gånger om året för att arbeta vidare med grupper och personer som är angelägna om hans hjälp. Professor Ullman, som också är känd som parapsykolog, menar att drömmarna är en outnyttjad naturtillgång när det gäller att förstå och förbättra oss själva - vilket är lika viktigt för världen som för individen. Hans bok "Working with dreams" kan rekvideras från Delacorte Press, 1 Dag Hammarskjöld Plaza, N.Y., N.Y. 10017, USA. Att: E. Friede.

har inom oss och som drömmarna kunde hjälpa oss att få bort.

Drömberättelser

De flesta av deltagarna i Ullmans kurs hann med att berätta en dröm. Först berättades den utan kommentarer. De andra försökte sedan leva sig in i den som vore den deras egen, och var och en skulle till en början koncentrera sig enbart på vilka känslor drömmen väckte. Det var svårt. De flesta deltagarna var själva psykologer eller terapeuter eller hade erfarenhet av att arbeta analytiskt och teoretiskt, och det var inte lätt för dem att frigöra sig från den vanan - men en nyttig träning. Professor Ullman menade också att terapeuter var de som var

Elisabet Spens, Montague Ullman och Mark Mawrence

svårast att arbeta med när det gäller drömtydning. Drömtydning, förklarade han, är inte terapi, även om förståelsen av drömmarna har en terapeutisk effekt.

Ledaren viktig

Först sedan känslorna fått säga sitt i gruppen, lät Ullman i egenskap av ledare analyserna, associationerna och teorierna få fritt utlopp, men hela tiden med utgångspunkt från att det var en egen dröm man talade om. Gruppledaren har en viktig

"Drömmen om fred" heter den tavla som Montague Ullman här poserar vid och som passande råkade finnas i den lägenhet där drömkursen hölls. Drömtydning och fred har mycket med varandra att göra, menar Ullman. Ju bättre vi förstår våra drömmar, desto mer kan vi höja vårt medvetande - vilket gäller även politiker och ideologiska grupper - och därmed ökar också möjligheten till fred.

och känslig uppgift att hålla deltagarna på rätt spår, något som Ullman naturligtvis skötte med föredömlig mildhet och fasthet. Drömmaren själv ska aldrig behöva känna sig ställd mot väggen och dissekerad av de andra. Det får inte heller hända att han blir övertygad att tro något om sig själv, som inte stämmer med verkligheten. Det får också en erfaren ledare se till. Efter att ha lyssnat till allt som sagts, får drömmaren så småningom tillbaka sin dröm tillsammans med de nya synpunkterna. Han eller hon får då själv berätta sin syn på drömmen, vad som eventuellt klarnat med de andras hjälp - och vad som i vardagen föregick drömmen. Denna slutliga information ger nu hela gruppen en ny möjlighet att fullkomliga bilden.

Lika men olika

De drömmar som berättades var till synes mycket olika. Någon hade drömt om många människor i ett slags fredsprocession, som uppvaktade styresmän, vilka på ett byråkratiskt sätt uttryckte sin uppskattning av det vällovliga syftet, men ändå förkastade idén som romantisk och orealistisk. Drömmaren var själv både i drömmen och i verkligheten en den nya tidsålderns förkämpe. I drömmen ville han lära de styrande första hur naturens krafter och det utvecklade medvetandet kunde hela såväl kropp som själ och rädda världen. Men bland folket fanns en man med finnt anskikte. Han klagade på att han försökt med alla rekommenderade naturliga medel, men inte kunnat få bort sina finnar ändå.

En annan drömde sig vara på resa från ett vackert hotell, men de vägar som anvisades till det högt belägna målet, vilket var en järnväg som skulle föra drömmaren och hans sällskap vidare, var dels en

gammal hiss utan botten, som dessutom stannade två meter över marken, dels en stig uppför berget, som var så brant att det skulle vara omöjligt att gå den, åtminstone med packning. Vad man då slutligen gjorde var att ta en av roddbåtarna i viken...

I en tredje dröm var drömmaren i ett stort och gammaldags hus, där kurser, förmodligen av betydelsefullt slag, ägde rum. Drömmen innehöll många bitar, som säkert alla var betydelsefulla för drömmaren, en person van att styra och ställa i viktiga ideella sammanhang. I en del av drömmen var drömmaren på husesyn och frågan till ciceronen "vem har bott här förut?" besvarades med "Åsa-Nisse!".

Till synes hade dessa drömmar inte mycket gemensamt, men efter de tre dagarnas inträngande i drömmarnas fascinerande värld, kunde vi se hur professor Ullmans tes om drömmarnas ständigt och likartat undervisande och terapeutiska funktion, som en sanningens röst, bekräftades.

Drömmar handlar om kampen mellan det onda och det goda inom oss. Eller om strävan att se verkligheten som den är, sanningen om oss själva, och driften att dölja den, förvränga och försköna den. Drömmen ger kanske i sig själv ingen lösning, men belyser klart - om vi vågar titta - konflikten vi bär på. Därefter har vi möjlighet att ta itu med problemen. Detta kan vara - och det följande är tolkningsförslag till här relaterade drömmar - för den ene att, symboliskt, även rena det egna ansiktet från finnar, när han försöker förbättra världen, för den andre att ro den lilla båten själv, för det duger inte längre på resan mot högre medvetande att ta den gamla mekaniska hissen, och för den tredje att i ordnandet med viktiga teoretiska kurser inte glömma bort sin enkla Åsa-Nisse, han som hör till det ursprungliga, det jord- och naturnära, det folkliga - och som bott i mitt hus från början!

Drömsymbolerna måste tolkas

Drömmarna får inte förbli symboler. Deras stora värde ligger inte bara i att de visar oss hur lika vi är som människor, hur litet som skiljer oss åt och hur mycket vi har gemensamt, utan också i att de hjälper den enskilda människan att se vilka former just hennes flykt från verkligheten tar sig och var hon praktiskt bör arbeta med sin situation och sin personlighet.

Drömmar handlar om relationer och kunskapen om dem måste alltid användas i vår vardag, sa Montague Ullman.

Sökarguiden

Titta också i nr 5 av SÖKAREN. Där finns hela tre sidor fullpackade med information om sommarkurser. Sökaren gör nu ett litet uppehåll i en månad. Nästa SÖKARGUIDE täcker september månad. Var noga med att skicka in information och program för hösten så snart som möjligt. SÖKARGUIDEN samarbetar nu med InCAL och har också fått ny adress: SÖKARGUIDEN/InCAL, Box 45505, 104 30 Stockholm.

Sommaren 1980 KURSGÅRDEN SÖTOFTEGAARD I DANMARK

Beställ ett intressant kursprogram som täcker in en hel del bl a Martinus kosmologi, beredning av biodynamisk mat, astrologi, musik och meditation mm. Skriv till: Sötoftegaard, 4100 Ringsted, tel: 03/601170

5-15 juli MEDITATIONS-LÄGER

"Meditation är en öppen tillvaro, öppen inför alla dimensioner, öppen inför allting" Swami Hari Deva och Ma Deva Amelëa leder sommarlägret. Det är främst Bhagwan Shree Rajneesh meditations-tekniker som kommer att användas. "Kom med på resan till landet utan gränser!" Kurspriset är 950:- och inkluderar vegetarisk kost och logi. Information och anmälan: 031-42 13 60 eller 08-742 22 36

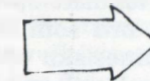
14-24 juli T'AI CHI CH'UAN MED GIA-FU FENG

Denna kurs var också utannonserad i nr 5 av SÖKAREN, Observera dock ny anmälningsadress! En nio-dagars intensivkurs i det kinesiska meditativa rörelsesystemet som även kan ses som gymnastik och självförsvar. Kursen är på 45 timmar och pågår på dagtid mellan 09-14. Lokal: Hälsans Hus, Fjällgatan 23 A, vid vackert väder kommer delar av kursen hållas utomhus. Gia-fu Feng är uppvuxen i Kina och har studerat T'ai Chi i många år, bl a har han undervisat på Esalem-institutet i USA. Anmälan till VATTUMANNENS BOKHANDEL, Drottninggatan 83, Öppet vardagar 11.00-18.00, lördagar 10.00-14.00. Telefon: 08-10 96 15. Kursen kostar 290:-. 50:- i anmälningsavgift. Det finns möjlighet att sova över i Hälsans Hus, bokning: 08-44 12 19, kl. 9-10, och 13-14 månd.-fred.

27 juli-3 augusti PERSONAL GROWTH AND SOCIAL TRANSFORMATION

E.A.H.P. - European Association for Humanistic Psychology Fourth annual conference, Geneva, Switzerland. With Will Schultz, Arnold Keyserling, Antonio Mercurio, Jacob Stattman, Max Pages, John Rowan etc. Information and full program through: E.A.H.P., 10, Route de Ferney, CH-1202 Genève tel. (022) 336 336. Good possibilities for camping etc. The conference will be held at the Cité Universitaire, 26. av. de Miremont, 1206 Genève.

29 juli-3 augusti MAKROBIOTISKT SOMMARLÄGER I DALSTUGA

Årets gästlärare är Barbara och Tue Gertsen från Danmark som leder diskussioner om makrobiotiskt familjeliv etc. Bill Dockens, tai chi-mästare och psykolog lär ut tai chi och föreläser om taoism och I-Ching. Roland Keijser visar på hur man masserar sig med Do-In. Lillemor Lind piggar upp stämningen med sång och musik. Hela sommarlägret kostar 400:- inkl. mat. Sovsäck och tält tar du helst med själv. Skriv eller ring till Annalena och Tim Öhlund, Malvabo, Härvsta, 190 63 Örsundsbro tel: 0171-65106.

3-10 augusti REBIRTHING - ENCOUNTER - DANS - MEDITATION

Kursen inriktar sig huvudsakligen på själva andningen men använder också många av Bhagwans meditations-tekniker mm. Kursledarna är Swami Hari Deva och Ma Deva Amelëa. Plats: En gård i södra Sverige. Pris: 1.100:- inkl. vegetarisk mat och logi. Ytterligare information genom: Ylva Bång c/o G.Eriksson, Sikv.5, 135 41 Tyresö. Tel: 031-42 13 60 eller 08- 742 22 36.

11-17 augusti FESTIVALEN I TRONDHEIM

Glöm inte bort denna händelse i Skandinavien! Norrmännen kom före oss med en alternativ festival. Låt oss åka dit och lära av deras framgångar! Från festivalen (Manu-Manu) meddelas också att Themis Förlag med försäljning av naturmedicinska böcker etc nu har övertagits av bokhandeln Manu-Manu. Alla nya kunder är välkomna att skriva till Manu-Manu och rekvirera deras katalog över böcker som spänner över när och fjärran. Manu-Manu, Innherredesveien 17, 7000 Trondheim, Norge. Tel: (075) 47 782.

THE PSYCHOTHERAPY OF THE FUTURE

7-28 september THE PSYCHOTHERAPY OF THE FUTURE

International Summer Conference in Spain, prov. Zaragossa Monasterio de Piedra. Information through: FORUM, P.O.Box 2841, Alexanderstrasse 92, D-7000 Stuttgart. Tel: 07 11-24 80 28 General topics are: - Evolution and Consciousness - - Socialization and Interaction - - Medicine and Psychotherapy - Speakers: Gregory Bateson, Fritjof Capra, Moshe Feldenkrais, Stanislav Grof, Ronald D. Laing, Arnold Keyserling and many more...

30 september-2 oktober LEVANDE FÖRETAG I EN NY TID

Ett mycket intressant kursprogram har Sveriges Personaladministrativa Föreningen satt ihop. Med tre dagar indelade i död, födelse och liv vill man "väcka till insikt" andra idéer och tankar om livet i företagen. Bland gästföreläsarna märks Elisabeth Kübler-Ross, Mark Satin (författare till boken "New Age Politics") Mark Mawrence, Jan Grönholm, Kai Blomquist, Carl Rogers, m fl. Skriv åtminstone och få ett program! SPF, Sturegatan 56, 114 36 Stockholm.

1 oktober kommer Elisabeth Kübler-Ross till Stockholm, där hon talar i den nya Berwaldhallen (TV:s nya musikstudio) Tag kontakt med Vattumannen Bokhandel för ev. förköp av biljetter och information om exakt tid.

Av Elin Lagerkvist

Av orientaliska religioner som västerlandet intresserat sig för, intar zenbuddhismen en framträdande plats. Den anses utöva stort inflytande på europeisk och amerikansk filosofi, litteratur och konst och även psykologi och psykoterapi.

I sin bok "Zenbuddhismen" framhåller Alan Watts att västerlandets religionsfilosofi och vetenskap inte längre ger oss mycken ledning för vårt liv. Vi är på drift utan landmärken i en tom rymd, och vi förfäras, eftersom vi varit vana vid absoluta begrepp och fasta principer och lagar att hålla oss till. Det kan därför vara av intresse för oss att ta del av en kultur där människor under ett och ett halvt årtusende känt sig hemma med "tomheten" och inte bara är fria från skräck för den utan däri snarare finner glädje och trygghet.

Vad är då zen? På denna fråga har formulerats många svar och ändå inte något svar. Zen är varken religion eller filosofi, varken psykologi eller vetenskap, har det sagts. Zen är till sitt väsen inte något sekterskt lärosystem utan en andlig erfarenhet, vars innehåll inte kan uttryckas med ord. Den överförs från mästare till lärjunge, "från själ till själ, som man med ett brinnande ljus tänder ett annat ljus". – "Ord säger något om ett ting men är dock inte tinget i sig självt. En vägvisare pekar mot en stad men är dock inte själva staden. Men zen är tinget eller staden." – "De gamle vise band aldrig sina läror genom systematiska formler. De talade i paradoxer, ty de fruktade att säga halva sanningar." Inte något av de ortodoxa systemen förklarar Buddhas lära i dess helhet. Våra tankar och idéer utestänger det verkliga, "ungefär som en bild av solen, målad på rut-tan, skulle utestänga den verkliga solens ljus." (Alan Watts)

Gusti Herrigel, som i många år studerade för en zenmästare i Japan, framhåller i sin bok "Der Blumenweg": "Från vilken sida en västerlänning än försöker nå Ös-

terns andliga liv, kommer han att möta särskilda svårigheter. Nästan alltid är han i fara att med intellektets hjälp vilja tränga in i det som ligger bortom intellektet, i något som givits österlänningen direkt och som han erfar som obetingad verklighet. Svårigheten att komma till intellektuell förståelse förvärras vidare av att österlänningen sällan känner något begär att uttrycka sin erfarenhet intellektuellt. Följaktligen finns det ofta en djup klyfta mellan vad han säger med ord och vad han verkligen menar med dem. För det mesta måste han nöja sig med bara antydningar och bilder, om han inte tar sin tillflykt till paradoxer. Att finna det rätta sättet att närma sig och inte betrakta uppfattandet av vad läraren säger som uppfattandet av själva saken kräver mycket av intuitivt fålamod från västerlänningens sida och ständigt förnyade försök att på något sätt gissa och erfara vad det hela rör sig om."

I zenklostren i Japan finner man en intellektuell elit, personer som har den högsta kultur och andliga bildning, men som samtidigt vet något om intellektets otillräcklighet när det gäller att fatta själva den yttersta verkligheten och som därför bemödar sig att bryta igenom det begreppsbundna tänkandets murar.

Zen=upplysning

Liksom så många nyckelord i den österländska tankens värld har ordet "zen" inte någon exakt motsvarighet på västerländskt språk. Det är ett japanskt ord som härstammar från det kinesiska ordet "ch'an" eller "ch'anna", vilket i sin tur är en omskrivning av sanskritordet "dhyana", som vanligen över-

sätts med "meditation". Denna översättning kan emellertid vara vilseledande för en västerlänning, ty för honom innebär begreppet meditation i allmänhet föga mer än djup eftertanke och betraktelse, då däremot i den indiska yogapsykologin "dhyana" är ett högt medvetandestadium, i vilket människan upplever en förening med den yttersta Verkligheten. Detsamma gäller ch'an eller zen, även om de praktiskt inriktade kineserna hellre försökte nå denna erfarenhet genom det dagliga livets arbete än genom enslig meditation i djungeln som de indiska yogierna. Zen är en särskild medvetenhet som kan tillämpas lika väl på vardagens arbete och samvaro som på utövandet av ett religiöst ämbete. Om ordet "zen" sålunda alls skall översättas, är den närmaste motsvarigheten "Upplysning", "Uppvaknande", men zen är inte bara den andliga Upplysningen utan också vägen till dess uppnående.

I en samling essäer som tillskrivits patriarken Bodhidharma står det: "Detta enkla ord 'zen' är bortom både de visas och de okunnigas fattningsförmåga. Att se direkt in i sin egen ursprungliga Natur, detta är zen. Även om ni är grundligt lärd i hundratals sutror och shastras förblir ni dock okunnig om buddhismen, så länge ni inte har sett in i er egen ursprungliga Natur. Buddhismen är inte där (i bara lärdom). Den högsta sanningen är omätligt djup, den är inte något man kan tala om eller dryfta, och inte ens de erkända texterna har någon möjlighet att bringa den inom räckhåll för oss. Låt oss en gång se in i vår ursprungliga Natur, och vi har sanningen, även om vi är helt olärda och inte kan ett ord..."

Den upplyste

Siddartha Gotama föddes enligt traditionen omkring år 560 fr. Kr. i Kosala i det nuvarande södra Nepal. Han var son till en furste. Siare hade spått att prinsen antingen skulle bli en världshärskare eller avstå världen och bli en Upplyst, en Buddha. Fursten omgav prinsen med alla de njutningar hovet kunde erbjuda för att binda honom vid världen, men utanför palatsets murar upptäckte prinsen lidande och död. Han överväldigades av sorg och oro och vandrade ut i den stora hemlösheten för att söka befrielse för alla lidande varelser. Varken berömda vishetslärare eller stränga asketer ledde honom till målet. Han såg att varken lånad kunskap eller självplågeri leder till insikt. Han såg det bedrägliga i det ständiga flödet av tankar och känslor, lämnade det och upplevde sin egen innersta natur, Buddhamedvetandet, som finns dolt i allt levande. I djup inre vakenhet öppnade sig hans sinne och han blev en Upplyst, en Buddha. Buddha bröt med sitt samhälls stränga kastregler (klasskillnader) och gav människor på alla utvecklingsstadier vägledning till befrielse. Många följde honom och han grundade en orden.

Med humor och bitande ironi angrep Buddha den hinduiska prästkastens, brahmanernas, alltmåra stelnade formalism och teologiska spekulationer. Han predikade de fyra ädla sanningarna: Allt är förgängligt och fyllt av lidande. Lidandets upphov är "törsten" efter tillvaro och "icke-tillvaro". Lidandets upphävande består i att utplåna "törsten". Vägen till lidandets upphävande är "Den ädla åttafaldiga vägen". – Vägens mål är den slutliga frigörelsen, nirvana.

Ordet "nirvana" översätts med "icke vind", "utsläckt" och "icke begär" och förklaras som ett utsläckande av den eld Buddha talar om i sin eldspredikan: "Allt står i lågor. Genom begärets eld, hatets eld, förblindelsens eld står allt i lågor." Nirvana sägs även vara ett uppgående i det utsägliga som övergår erfarenhet och tanke, ett tillstånd av orubblig frid och oändlig frihet. När Buddhas lärjungar frågade honom vad nirvana är, svarade han med "ädel tystnad". Lärjungarna måste själva gå den väg som leder till nirvana i stället för att spekulera över dess beskaffenhet. "Att föra en heligandel är inte beroende av om man hyser den eller den åskådningen."

När lärjungen genomskådat tillvarons väsen, iakttar han med djupaste medlidande det eviga kretsloppet av födelse, åldrande och död.

"Känner du doften?" Ill. Robert Turner.

Han renar sig från sentimentalitet och partiskhet och lär sig genomtränga allt med "sin tankes välvilja", han utvecklar i sitt liv "de fyra upphöjda tillstånden": kärleksfull välvilja (*metta*), medlidande, medglädje och medvetandets jämvikt.

Vidare ägnar lärjungen sig åt utröttlig analys av tillvarons beståndsdelar. Grundtanken i denna analys är att "individen" liksom hela skapelsen inte är något annat än en tillfällig förening av osynliga och synliga element som befinner sig i ständig växling. I allt detta finns inte någon bestående sammanhållande enhet, alltså inte något bestående "jag" eller någon själ. Att tro på en odödlig personlighet är en ödesdiger vanföreställning, som kommer människan att krampaktigt klamra sig fast vid det hon upplever som sitt eget jag. Jaget liknas vid en låga, som förnyas varje ögonblick, så länge det finns något bränsle som när den.

Välvilja utan gräns

Det finns en meditationsövning som för många buddhister ersätter den roll bönen spelar i andra religioner. Den fromme riktar sina tankar omväxlande mot öster, söder, norr och väster tills han genom-

trängt hela världen med oändlig kärlek. Sålunda döper han världshörn efter världshörn i sin medkänsla och sin själs frid. Också mot sin fiende skall man hysa kärleksfull välvilja "ty det är en evig lag att vrede övervinnes icke av vrede, endast med försonlighet". – "Som en moder sätter sitt liv på spel för att värna sitt barn, så skall var och en hysa välvilja utan gräns för alla levande varelser. Må han vårda en gränslös kärlek till hela världen i dess höjd och i dess djup, åt alla sidor, obehindrad, utan hat, utan fiendskap! – "Och liksom, I munkar, alla stjärnbildernas ljus icke äro värda en sextondel av månens ljus, utan månens ljus upptager dem i sig och lyser och glänser och strålar – så, I munkar, äro alla medel i detta liv att förvärva religiös förtjänst icke värda en sextondel av kärleken, hjärtats frigörelse."

Ett buddhistiskt ideal (inom Mahayanabuddhismen) är *bodhisattvan*, en blivande Buddha, som identifierar sig med alla väsen. "Ett helgon har intet jag, men det finns inte ett enda ting som inte är hans jag." (Shih T'ou) I Mahayana kallas detta allomfattande "Jag" för Buddhaturen – den yttersta, eviga och universella principen, vilken manifesterar sig i alla väsen och alla ting. ►

Det tomma

Den mest betydande Mahayana-skolan är Madhyamika, "Den mellersta vägen", som grundades av den lärde munken Nagarjuna på 100-talet e. Kr. Denna "mellersta väg" är medelvägen mellan hävdande och förnekande och lär att enskilda element, begrepp och fenomen varken kan sägas vara eller icke vara. De finns till endast i förhållande till varandra, och den verklighet vi tillskriver dem har sin grund i våra illusioner. På "den absoluta sanningens plan" är allt – även begrepp som nirvana, buddhaskap och sanning "tomma", dvs. de har inga kännetecken, inte ens vara eller icke-vara. Alla företeelseers verkliga natur är alltså en och densamma, den är omöjlig att fatta, den kan inte uttryckas i ord och övergår all tanke. Den är nirvana och buddhaskap och samtidigt liandets och förändringarnas värld. Eftersom begreppet "tomhet" är utan gränser, använder denna skola uttrycket *shunya*, tomhet, som beteckning för alltings sanna natur och kallas då också *Shunyavada*, Läran om det tomma. Detta ofattbara levandegjordes för fantasi och känsla med namn som "Buddhas natur" eller "Buddhas allestädes närvarande hjärta". Det omfattar allt och finns alltså även i människans inre, och hon kan komma till medvetande om detta genom att frigöra sig från de begränsade föreställningar som hindrar henne att se. När hon uppnått detta är alla gränser sprängda, motsättningen mellan vara och icke-vara är upphävd och hon når den högsta be-

greppsfria och ordlösa visdomen, "Tomheten". *Shunyavada* har emellertid också en annan term för Verkligheten än *shunya*, tomhet. Det är ordet *tathata*, som kan översättas med "det-het", "sådan-het" eller "sålunda-het", dvs. "sådant något är i sig självt".

Att denna lära uppfattas som levande verklighet illustreras av följande berättelse:

När Nagarjunas lärjunge, Aryadeva, i en häftig dispyt hade besegrat en annan skola, trängde sig en av den andra skolans lärjungar in på Aryadeva och tillfogade honom i ett obehagligt ögonblick ett dödligt sår. Trots sina smärtor talade Aryadeva milt till mördaren och gav honom sin munkkåpa och sin skål för att hjälpa honom att fly. Till bröderna som kom dit sade han, innan han slöt sina ögon: "Allt är tomt. För den som känner sanningen finns ingen vän och ingen fiende, ingen som dödar och ingen som blir dödad."

Därför att ingen filosofi, inga tankar kan få grepp om den högsta verkligheten är den intighet för det tänkande medvetandet. Mästaren Huang Po säger om denna verklighet: "Allt vi kan säga är att den är nära intill. Den kan inte riktigt beskrivas, men när du har en tyst förståelse av dess väsen (substans) är den där."

Zen uppstod ut indisk mahayana-buddhism, så som det kinesiska medvetandet förstod den och påverkade den. Sedan utvecklades den vidare i rent japansk riktning. Japanska zenbuddhister anser att zen samtidigt dock är ett återvän-

dande - inte till de äldsta munkskolorna som uppstod efter Buddhas död utan till Buddhas egen intuitiva erfarenhet, ty zen föddes i det ögonblick då Buddha nådde sin högsta insikt under Upplysningens träd. I Japan har zens inflytande på den profana kulturen varit djupare och mer nyanserat än någon annanstans. Genom sin inriktning på praktisk verksamhet, motvilja mot dogmer och boklig lärdom och sin betoning av självtukt och behärskning utövade zen särskilt stor dragningskraft på den aristokratiska krigarklassen under Kamakuratiden. Osvald Sirén skriver i sin bok "Den gyllne paviljongen":

"Bättre än de då förhärskande 'mystiska' sekterna – Tendai och Shingon – med deras invecklade teologiska gudalära och rituella symbolik motsvarade zen den nya krigarkastens religiösa behov. Den hänvisade inte till några mystiska och svårfattliga gudaväsen, den utvecklade inte någon rik och förbryllande ritual utan riktade helt människans uppmärksamhet på den gudomliga kraften i hennes egen själ och erbjöd en undervisning, som vem som helst kunde förstå. Genom undervisning i zen lärde sig dessa orädda och härdade krigare, att de största erövringar en man kan göra inte är de yttre utan de som vinnas i hans eget bröst. Ideal för dessa krigare blev 'inte att bruka svärdet, utan att vara svärdet - rent, orubbligt, ständigt pekande mot polstjärnan' (Okakura)... Undervisningen och de religiösa övningarna var framför allt inriktade på att låta lärjungarna förstå si-

na egna resurser, sin egen inre natur, och att hos dem utveckla jämvikt och självkontroll, som utgör förutsättningarna för sann individuell frihet..."

"Det är inte genom att studera ärevärdiga böcker som vi samlar visdom utan genom att läsa mellan raderna i det dagliga livets heliga bok samt i naturens bildrika skrift. Den så kallade sutran omfattar hela universum, skriver Dogen. Den sträcker sig utöver tidens och rummets gränser. Den är skriven i himmelens tecken; den är skriven av människor, djur, av asurer (demoner, andar), av jordens gräs och skogens träd. Men först då vi når full klarhet om vår inre samhörighet med den andliga kraft, som pulserar genom alla levande varelser och inte längre begränsar oss till rent personliga intressen, kan vi läsa den heliga bok, som innehåller naturens och människolivets mysterier... Allt som har likhet med något slags auktoritet förkastas. I stället sätts absolut tro på människans egen natur. Den enda auktoritet zen erkänner är den som kommer inifrån."

På grund härav tillmäts inte heller det intellektuella förståndet något absolut värde. Det är ett instrument som vi måste bruka för att meddela oss med andra, men det är ett hinder mera än en hjälp, då vi önskar komma i kontakt med vårt eget innersta... Det är inte intellektet utan intuitionen som skall utvecklas: en gradvis utveckling som vanligen kostar lärjungen många år av ihållande ansträngningar, om han överhuvud taget kan nå fram till den andliga frihet och upplysning, som utgör det slutliga målet."

"Upplýsningen är inte ett negativt tillstånd utan ett positivt, då människan är medveten om sin samhörighet med allt som lever och känner sitt medansvar i det helas utveckling. Den är inte något som kommer och går i plötsliga ryck och stämningar utan en lugn kraft som genomströmmar hela vår varelse och upplyser alla våra tankar och handlingar." (Citerat från Osvald Sirén).

Varje varelse och ting, hur ringa de än kan tyckas, är aspekter av Buddhanaturen. Ingenting kan utslutas från "Renhetens Lotusland" som världsligt eller obetydligt. Den som inte finner Upplýsningen bland världsliga ting finner den inte heller i klostrets avskildhet. För den upplyste har inte Enheten blivit de många tingen och varelserna, den är de många tingen och varelserna. Vattnet är enhetligt och formlöst, dock är det ursprunget till vågor av alla former. Vågor uppstår och försvinner, men vattnet är evigt och

oförstörbart. Satori, uppvaknandet, är "vågens uppvaknande till vatten."

"När vi ser de tio tusen tingen i sin enhet, återvänder vi till Ursprunget och förblir där vi alltid varit." (Seng-Ts'an) Lärjungen kommer till zenmästaren fylld av frågor om "Ursprunget". Men en zenmästare svarar inte den som begär kunskap före erfarenhet. Då skulle han beröva lärjungen möjligheten att erfara inifrån sig själv och vore den sämsta bland lärare. "Den som dricker vattnet vet om det är varmt eller kallt." För att frigöra sig från begrepp och sinnesrörelser som hindrar honom att se "Ursprunget" måste lärjungen öva sig i att med lugn, vaken avsiktslös uppmärksamhet utan värderingar betrakta hur begrepp och sinnesrörelser uppstår i hans medvetande, så att han själv inser att dessa är en tillverkning av hans eget medvetande och inte en sida av den objektiva verkligheten. "Människan står i sin egen skugga och undrar varför det är mörkt."

Zenhistorier

En man av folket frågade mästaren Ikkyu: "Mästare, vill Du inte skriva upp åt mig ett par lärosatser av högsta vishet?"

Ikkyu tog en pensel och skrev ordet: "Uppmärksamhet".

"Är det allt? frågade mannen, "vill Du inte lägga till något mer?"

Därpå skrev Ikkyu två gånger efter varandra ordet "Uppmärksamhet. Uppmärksamhet".

"För den skull ser jag varken finhet eller djup i det Du skriver där", tyckte mannen besviken. Då skrev Ikkyu tre gånger samma ord. Nästan förargad sade mannen: "Vad skall detta ord Uppmärksamhet betyda egentligen?"

Ikkyu svarade: "Uppmärksamhet betyder uppmärksamhet."

En berömd zenmästare skulle tala i en meditationshall till en församling som vördnadsfullt väntade på den store mannens undervisning. Just som han skulle ta till orda, började en fågel sjunga utanför hallen. Då den efter en stund tystnade, gick läraren från sin plats och sade bara: "Föreläsningen har hållits. Allt som kan sägas har blivit sagt."

En konfuciansk poet kom till zenmästaren Hui-t'ang för att fråga honom om zens hemlighet. Mästaren svarade: "Konfutse har ju själv sagt till sina lärjungar: 'Tror ni att jag döljer något för er? Jag håller ingenting dolt.' " Hui-t'ang lät inte poeten fråga mer och denne gick sin väg djupt förbryllad. Men kort därefter gick de ut tillsammans på en promenad i bergen. De gick förbi en

blommande buske. Mästaren vände sig till sin följeslagare och frågade: "Känner du doften?" Lärjungen jakade och mästaren sade bara: "Där ser du, inte heller jag håller något dolt för dig." I samma ögonblick förstod lärjungen zens hemlighet.

Zenmästaren Huang Po sade till sina lärjungar, att just vår vanliga omgivning är en "Bodhimandala", en helgedom där man når Upplýsningen. "Varje stoftkorn, varje synlig företeelse är ett med den Eviga och Oföränderliga Verkligheten! Var din fot än må snubbla är du ändå inne i denna Upplýsningens helgedom, fastän den inte är något som kan fattas. Jag försäkrar er, att den som förstår sanningen 'intet är att uppnå' är allaredan inne i helgedomen, där han kommer att erfara sitt Uppvaknande."

Målet är nu och här

Den kristna uppfattningen av livet som en väg mot ett mål är zenbuddhisten främmande, han tänker inte historiskt, inte eskatologiskt. Målet är inte något framtida, det finns ständigt nu och här och är möjligt att förverkliga i varje ögonblick. Zens erfarenhet av enheten med den yttersta verkligheten är erfarenheten av det eviga nuet i det närvarande ögonblicket. För zen finns det intet mål. Människan själv är fartyget och kusterna - hamnen som hon lämnar och hamnen som hon når är enligt zens lära samma hamn. Den led hon färdas är inte den led som för till en kyrkas hamn, den är genombrottet till den andra sidans Tomhet, ur vilken varats djup kväller fram i det eviga nuets ögonblick.

*

Alan Watts skriver i "The Spirit of Zen": Det vore inte riktigt att säga att zen i västerlandet helt enkelt bara är något importerat och efterhärmat. Det är väl snarare en fråga om djup som svarar mot djup, om tendenser som redan finns i västerländskt liv och som kommer till aktualitet genom impulser utifrån, ty som en gammal zendikt lyder:

Om du inte får det ifrån dig själv, vart skall du då gå och söka det?"

Anm. I bokförlaget Natur och Kulturs serie Andliga ledare finns en zenbuddhistisk antologi i översättning och urval av Elin Lagerkvist. Den kom ut 1963, och bokens titel är "Zen". Den har ett omfattande förord av Elin Lagerkvist från vilket ovanstående redogörelse är ett urval, gjort av Sökarens redaktör. **Boken kommer i ny upplaga i höst.**

Elin Lagerkvist har på Natur och Kultur också utgett i eget urval och delvis egna översättningar "Indisk dikt och tanke" och "Indiska fabler och sagor".

"Föreläsningen har hållits." Ill. Robert Turner.

TJECKISK-AMERIKANSK PARAPSYKOLOG PÅ SVERIGEBESÖK

Intervju med dr Milan Ryzl

”Psi-fenomenen kommer att få en väldig betydelse, när vi lärt oss kontrollera dem. Men redan nu kan vi, var och en, använda oss av ESP i vardagen.”

I april arrangerade Föreningen för psykiofysik ett föredrag i Stockholm av den amerikanske parapsykologen dr Milan Ryzl (uttalas risl). Han är doktor i fysik och kemi vid Prags universitet men sedan flera år verksam i Förenta staterna.

POLITISK FLYKTING

Vi träffade dr Ryzl i samband med föredraget. Han berättade att han redan i början av sin studietid i Tjeckoslovakien fick ett djupt intresse för parapsykologi. I många år arbetade han för att främja parapsykologin i sitt hemland; bland annat försökte han upprätta ett forskningscentrum där. Men arbetet var förenat med stora svårigheter. Till slut verkade det som om myndigheterna blev intresserade av parapsykologin, men det var inte ett intresse på den nivå som dr Ryzl önskade. Han ville ha ett akademiskt forskningscenter, men myndigheterna begärde att han skulle ställa sina expertkunskaper till den hemliga underrättelsetjänstens förfogande. De ville tvinga in honom i ett samarbete som stred mot hans övertygelse och önskemål, och till slut såg han ingen annan utväg än att lämna landet. Det var 1967.

Är det alltså möjligt att använda människors paranormala förmåga i spionageverksamhet? Ja, dr Ryzl är övertygad om att ESP, utomsinnlig varseblivning, kan komma att få betydelse i spionage och i krigföring. Han nämner att bland annat den idé funnits att använda telepati, intensiva tankar, för att påverka ledare för en fientlig armé så att de fattar felaktiga beslut.

Idag fungerar visserligen ESP mycket svagt och osäkert och med många fel, eftersom vi inte vet vil-

ka förhållanden som främjar ESP och hur förmågan skall kunna kontrolleras, men när vi en dag har fått en djupare kunskap om ESP, kommer det att få stor betydelse för mänskligheten, eftersom mycket som nu fungerar på grund av teknologiska uppfinningar, då kommer att kunna ske med paranormala medel.

PROFESSOR I PARAPSYKOLOGI

Dr Ryzl undervisar i parapsykologi vid amerikanska universitet, bland annat vid University of California och John F Kennedy University. Han är en av mycket få vetenskapsmän i världen som uteslutande ägnar sig åt parapsykologi. Hans officiella titel är, förklarar han, *professor i parapsykologi*.

– *Dr Ryzl, vilken betydelse har den parapsykologiska forskningen?*

– Det är stor skillnad mellan dess möjliga betydelse i framtiden, vilken är väldig, och de mycket mer blygsamma förväntningar man kan ha på nuvarande stadium. Praktisk användning i stor skala är ännu mycket avlägsen, men så är det ju alltid inom vetenskapen: det är lång väg att gå från upptäckten av ett fenomen till dess man behärskar en teknologi att använda det. Men idéer finns att använda ESP för överförande av meddelanden, för medicinsk diagnos, för att utreda brott. Det är också stort intresse för användning av ESP i affärssammanhang.

– *Hur är intresset för parapsykologisk forskning inom den akademiska världen i USA?*

– Det ökar. Under senare år torde omkring 150 universitet i USA ha haft kurser i parapsykologi. Själ-

har jag undervisat eller hållit föredrag vid mer än 50 amerikanska universitet. Förr var parapsykologin ett slags askunge-vetenskap, som det skrattades åt, men nu finns en öppenhet från andra vetenskaper. Åtminstone i USA tycker jag att parapsykologin blir mer och mer accepterad i den vetenskapliga världen.

PARAPSYKOLOGIN I ÖST

– *Hur är situationen för parapsykologin i Tjeckoslovakien och övriga Östeuropa?*

– I väst är det en ganska utbredd uppfattning att parapsykologin hunnit längre i de kommunistiska länderna än i väst. Jag har ingen direkt kontakt med den tjeckoslovakiska parapsykologin nu, men efter vad jag vet från den tid då jag bodde i Tjeckoslovakien och från de kontakter som jag haft under senare år, tror jag mig kunna säga att parapsykologin i öst och i väst befinner sig på ungefär samma utvecklingsstadium – möjligen med den reservationen att detta gäller parapsykologin vid universitet och akademiska centra; jag känner inte till om det finns någon militär parapsykologisk forskning i Östeuropa.

– *Motarbetas parapsykologin av de tjeckiska myndigheterna?*

– Under min tid i Tjeckoslovakien fanns det ett intresse för att försöka praktiskt utnyttja paranormala krafter. Men det är en annan aspekt som är negativ i ett kommunistiskt samhälle: parapsykologin har ideologiska, filosofiska konsekvenser, som jag tror kan underminera den dialektiska materialismen, vilken är statsfilosofi i Östeuropa. Jag tror också att de ledande i

dessa länder är medvetna om detta. Så det förefaller mig som om informationer till allmänheten om parapsykologin hålls tillbaka.

– *Finns det några betydande skillnader mellan parapsykologin i Tjeckoslovakien och i USA?*

– Om jag jämför situationen i Östeuropa för 12–13 år sedan, vid den tid jag lämnade Tjeckoslovakien, med situationen i väst vid samma tid, tror jag att den största skillnaden var att i Östeuropa lades huvudvikten vid praktisk användning och fysiologiska undersökningar, medan i Västeuropa och USA den största vikten lades vid teoretiska konsekvenser och psykologiska forskningsmetoder. Men sedan kom en tid med utbyte av tankar och kunskaper; amerikanska parapsykologer fick veta mer om forskningen i öst, och vice versa. Numer är skillnaderna i metoder inte så stora.

– Jag har intrycket, eller rättare sagt misstanken, att parapsykologin i Östeuropa nu är om inte undertryckt så absolut inte gynnad.

– *Finns det några professorer i parapsykologi i Östeuropa?*

– Jag känner inte till någon. Men det finns inte många professorer i väst heller. Jag är en av de få som förtjänar sitt levebröd på att forska och undervisa i parapsykologi. De flesta akademiska parapsykologer i väst är huvudsakligen verksamma inom något annat område, exempelvis psykologi. Och likadant är det nog i Östeuropa: vetenskapsmän som är intresserade av parapsykologi sysslar med det mer eller mindre som en hobby vid sidan av sitt yrkesarbete.

– *Finns det i öst någon folklig spiritualistisk rörelse?*

– Folk tror på olika saker. Men jag känner inte till någon spiritualistisk rörelse.

– *Har de rätt att organisera sig?*

– Det tror jag inte.

SPIRITUALISMEN FELAKTIG

I detta sammanhang kommer dr Ryzl in på förhållandet mellan parapsykologi och spiritualism. Det är angeläget för honom att understryka att parapsykologin är en vetenskap, medan spiritualismen är en religion eller filosofi, som vill förklara en del paranormala fenomen på ett särskilt sätt, med innebörden att vi överlever döden och att andar kan tala med oss genom medier.

Dr Ryzl säger:

– Spiritualismen är en teori utan experimentell grund. Parapsykologin däremot är en experimentell vetenskap, som försöker förklara

Foto Per Sellmann

paranormala fenomen. Enligt parapsykologerna är det mycket osannolikt att vissa av dessa fenomen har något med andar att göra; spiritualismen betraktas som en felaktig hypotes.

– *Så de mediumistiska fenomenen har sin rot i medierna själva?*

– Ja. Det rör sig om ett slags drömmar hos dem. Informationerna kommer inte genom någon ande, utan genom en levande människas utomsinnliga varseblivningsförmåga. Det kan exempelvis vara så att mediet läser en seansdeltagares tankar telepatiskt. Men mediet tror själv att det rör sig om kontakt med en andevärld.

– Idag anser en överväldigande majoritet av parapsykologerna att parafenomenen inte är övernaturliga på något sätt. ESP och PK är normala, naturliga fenomen. De är mystiska men inte mer mystiska än låt oss säga elektriciteten, gravitationen, livet. De har inget att göra med övernaturliga väsen. De är krafter som finns hos människor. Den spiritualistiska hypotesen är övergiven av parapsykologerna.

INGEN FÖRKLARING ÄNNU

– *Vad finns det för förklaring till det paranormala?*

– Tyvärr har vi ännu ingen förklaring.

– *Elektromagnetism?*

– Definitivt inte. Det har nämligen gjorts telepatiexperiment där man helt har avskärmat elektromagnetiska vågor genom bland annat Faradays bur, men fenomenet ägde rum ändå. Vi vet alltså att det inte rör sig om elektromagnetiska vågor, men vi vet inte vad för slags

energi, vilken faktor, som det i stället är fråga om.

– Parapsykologerna kommer mer och mer till den uppfattningen att ingen energi som den nutida fysiken räknar med kan förklara parafenomenen, utan att det måste röra sig om någon ny faktor, som man hoppas skall upptäckas och som kommer att öka vår kunskap i fysik och göra en förändring av våra begrepp om tid och rum, våra grundläggande begrepp om tillvaron, nödvändig. Det måste röra sig om en icke-fysisk energi, om vi utgår från vad vi idag förstår med materia – och vad den dialektiska materialismen förstår med materia. När vi således inom parapsykologin talar om en icke-fysisk energi, ligger däri naturligtvis en fara för en sådan filosofi som den dialektiska materialismen, vilken menar att allting är just fysisk materia.

– Parapsykologin är en vetenskap i sin början. Vi har fler frågor än vi har svar. Parapsykologerna söker mycket uppriktigt sanningen – inte efter stöd för någon bestämd filosofi eller för överlevnad av döden eller för någon metafysisk hypotes.

– Den paranormala förmågan är svag och osäker och svår att ta fram på befallning. Men vi förstår numer att alla människor har denna förmåga. Den ligger djupt i vår personlighet, latent, vilande. Den viktigaste delen av min forskning har varit att finna och använda skilda tekniker, inklusive hypnos, för att utveckla den paranormala förmågan hos genomsnittsmänniskan.

Vad är då gynnsamt för ESP? Jo, man har funnit, säger dr Ryzl, att om en person har tilltro till sin pa-

ranormala förmåga, så verkar detta positivt – medan däremot pessimism beträffande förmågan har negativ verkan.

ESP brukar inte förekomma i det vanliga medvetandetillståndet, dagsmedvetandet. Gynnsamt för ESP-förmågan är om sinnet är helt och hållet tomt på innehåll. I det vanliga dagsmedvetandet följs en tanke alltid av en annan, men för att få ESP att fungera gäller det att denna långa rad av tankar upphör och ersätts av ett tillstånd, där vi inte hela tiden tänker nya tankar. Det är svårt att uppnå detta på befallning. Ty när man ger sig själv ordern att inte tänka, då tänker man att man inte skall tänka! Vad som krävs är att man glömmar bort att tänka och i stället bara väntar på att få någon form av ESP-intryck. Ibland kan detta tillstånd spontant uppkomma, exempelvis när vi är trötta och kopplar av, och då kan ESP-intryck infinna sig. Men denna sinnets tomhet, "blankness of mind", måste finnas i en viss sinnesstämning – självtillit, inre frid, lycka, inspiration, motivation, spänningsfull förväntan – som gynnar ESP. Det som å andra sidan hindrar ESP är sådana tillstånd som nedstämdhet, nervositet, ångest samt allt som orsakar stress. Även ett starkt personligt och emotionellt engagemang kan vara hinder för ESP.

Dr Ryzl berättar om försök som J B Rhine gjorde med barn. Om de fick någon enkel belöning när de lyckades, så att alltsammans blev en spännande lek, då verkade belöningen stimulerande på ESP-förmågan. Men när belöningen blev stor, exempelvis en betydande summa pengar, då uppstod stress och ingen ESP kunde konstateras.

I sina försök att träna upp ESP-förmågan hos människor har dr Ryzl använt hypnos. Med hypnos kan man lätt suggerera en människa hur hon skall känna sig, exempelvis må bra eller tycka att det som sker är intressant. Man kan alltså använda hypnos för att skapa den för ESP mest gynnsamma sinnesstämningen hos en försöksperson. Men det finns även andra metoder som ger lika bra resultat som hypnos, bland annat meditation, autogen träning och yoga.

Men är det inte svårt att skilja äkta ESP-intryck från andra tankar? Jo, dr Ryzl säger att när han tränar försökspersoner i ESP, så är detta det svåraste. De intryck man får kan vara av tre slag: 1. De kommer från det undermedvetna, är känslor, förhoppningar, rädslor, och de ger ingen information alls. 2. De utgörs av äkta ESP och är direkta

spegelbilder av verkligheten – men är svåra att skilja från vad som kommer upp ur det undermedvetna. 3. De utgörs av äkta ESP men är symboliskt omformade, så att man måste lära sig att tolka dem.

Dr Ryzl säger också att ESP fungerar spontant i det dagliga livet. Vi använder oss ofta av det utan att vara medvetna därom. ESP kan hjälpa oss att vakna i rätt tid, undgå olyckor, få rätta kontakter osv.

Man kan också medvetet använda ESP. Dr Ryzl föreslår ett litet experiment. Om man i en stormarknad, sedan man handlat färdigt, har att välja mellan olika köer och inte kan avgöra vem av dem som når snabbast fram till kassan, då kan man under några sekunder stilla sitt sinne, försätta sig i ett helt avspänt, "tomt", tillstånd – och så ta den kö som man spontant kommer att tänka på – och det är då att hoppas att den är den rätta! Med träning torde man kunna uppnå en viss skicklighet i detta.

Det är viktigt att man i sådana ESP-experiment väljer enkla, triviala uppgifter. Om det är fråga om något mycket viktigt kommer man i en stressituation, som inte är gynnsam för ESP.

Inom affärsvärlden i USA har man talat ganska mycket om hur man kan använda sig av ESP i skötseln av företag. En direktör fattar varje dag en rad viktiga beslut. Dessa beslut grundas i allmänhet på branschkännedom, marknadsanalyser osv. Besluten har alltså goda, rationella grunder. Men det finns situationer när beslut måste fattas utan ett sådant beslutsunderlag. I sådana lägen fattas så kallade intuitiva beslut. Dessa

kan för många chefer vara mycket lyckosamma, för andra helt misslyckade. Två amerikanska parapsykologer har visat att mycket framgångsrika företagsledare hade bättre resultat på ett ESP-test än andra. Det kan tänkas att ESP-förmågan är orsaken till deras framgång. De använder sig kanske av ESP i den intuitiva beslutsprocessen. Själva sa de att de använde sin intuition – ESP trodde de inte på!

Dr Ryzl berättar i detta sammanhang en humoristisk historia om en psykiater i Kanada, som tillsammans med sin bror äger en restaurangkedja. De är mycket framgångsrika och har upprättat fler och fler restauranger. Det är psykiaterns bror som står i spetsen för affärsverksamheten. Psykiaterns roll är att välja ut nya platser att etablera sig på. Han går tillväga så här: Först görs normala ekonomiska kalkyler. Om de visar att en viss plats torde vara lämplig för en ny restaurang, då beger sig psykiatern dit, sätter sig ner någonstans och mediterar under flera minuter eller kanske någon timme. Han kommer in i ett tillstånd av omedvetenhet och när han vaknar upp ur det tillståndet, finner han att han håller ena handen upplyft! Han vet att om det är den högra handen som är i vädret, då betyder det framgång, men om det är den vänstra, då talar det för misslyckande. Så när han vaknar upp och ser vilken hand som är sträckt uppåt, då vet han om han skall etablera sig där eller inte!

Sådan var hemligheten med hans framgång – men, säger han, detta vågar jag nog inte berätta för min bror!

PARAPSYKOLOGI OCH RELIGION

– Vilken betydelse har parapsykologin för religionen?

– Jag tror, säger dr Ryzl, att parapsykologin är ett slags bro mellan naturvetenskapen och religionen. Parapsykologin kommer att kunna använda experimentella metoder för att studera ämnen som än så länge uteslutande tillhör religionens område. Religionerna har vissa dogmer: det finns en Gud, en själ, det finns fortlevnad efter döden. Dessa dogmer förväntas den troende blint tro på, utan bevis, något som för en vetenskapligt utbildad, kritisk person är oacceptabelt.

– Parapsykologerna ställs inför sådana religiösa eller filosofiska frågor som "överlever vi döden?" "finns reinkarnation?". Men sådana forskningsuppgifter ligger ännu i parapsykologins utkant, inte i centrum av intresset. Och idag kan vi inte ge något svar, eftersom vi inte har experimentella metoder att undersöka dessa frågor. Men jag tror att den tiden kommer, när parapsykologerna kan pröva religionernas dogmer.

ETT UPPREPBART EXPERIMENT

En av dr Ryzls bästa försökspersoner i Tjeckoslovakien var Pavel Stephanek. Dr Ryzl gjorde experiment med honom bland annat för att inför den tjeckiska vetenskapsakademien kunna framlägga bevis för ESP.

– Jag tänkte ut ett enkelt, upprepbart experiment, som kunde visa alla att ESP finns. Det gällde för Stephanek att urskilja olika färger på papper i genomskinliga kuvert. Detta lyckades han med under förhållanden då vanliga synintryck var helt uteslutna. Vid försöken uppnåddes en mycket klar statistisk signifikans. Detta är, såvitt jag vet, första gången som man i laboratorieexperiment fått ESP att fungera på befallning. Experimentet kunde upprepas med lyckat resultat när som helst. Så vad somliga kritiker säger att det inte existerar ett upprepbart parapsykologiskt experiment är inte korrekt. Problemet är att fenomenen är mycket känsliga för de förhållanden under vilka experimenten äger rum. En försöksperson är, liksom en konstnär, beroende av en särskild atmosfär. Och det är intressant att parapsykologerna mer och mer kommer till uppfattningen att lagarna för ESP är besläktade med lagarna för skapande verksamhet. Detta förklarar också varför det är så svårt att exakt upprepa ESP-fenomen.

Det har sagts, även av parapsy-

kologer, att ju strängare kontroller som används under parapsykologiska försök, desto mer försvinner fenomenen. Men dr Ryzl menar att detta är sant endast när det gäller professionella klärvoajanter och charlataner, som inte har någon verklig paranormal förmåga. Efter som sådana människor använder trick, så försvinner deras "fenomen" vid skärpt kontroll.

– En parapsykolog bestämmer själv hur försöken skall göras. Men när man arbetar med medier, då är det mediet som bestämmer hur "försöket" skall läggas upp. Likaså under experiment med Uri Geller: det var han som bestämde. Han sa: så skall det vara, ge mig det, jag försöker detta! Han dominerade experimenten.

– Så när Taylor, Hasted, Puthoff, Targ och många andra experimenterade med Geller, då var det han som bestämde hur alltihop skulle gå till?

– Jag känner inte till alla experiment som gjordes med honom, men jag misstänker att i de flesta fall var det han som avgjorde experimentens uppläggning.

– Under mina försök med Stephanek däremot satt denne på en stol och jag ordnade allting i detalj. Han gjorde endast vad jag bad honom om. På så sätt kunde fenomenen verkligen kontrolleras och studeras objektivt utan risk för fel eller fusk.

– Jag vill understryka att det i parapsykologins tidigare skede förekom en hel del övertro och godtrogenhet, och det begicks många fel. Men numer är parapsykologin en experimentell vetenskap, där man kritiskt, metodiskt studerar

vissa fenomen.

DET FINNS BEVIS FÖR PSI

– Har existensen av ESP och PK bevisats?

– Ja, absolut!

– Men den vetenskapliga världen tycks inte hålla med om det!

– Inom varje vetenskapsområde finns det så mycket kunskap som experterna behöver tillägna sig, att de inte har tid att studera andra områden. Men om någon tar sig tid att noga studera bevisen inom parapsykologin, då kan det inte råda någon tvekan om att parafenomen existerar.

– Strider parafenomenen mot den naturvetenskapliga världsbilden?

– Nej, absolut inte! De strider inte mot vad någon vetenskap har kommit fram till. Det är sant att dessa fenomen är mycket besynnerliga – på samma sätt som exempelvis relativitetsteorin till en början var besynnerlig i jämförelse med den rådande newtonska världsbilden. Liksom Einsteins relativitetsteori lägger parafenomenen ny kunskap till den tidigare kunskapen om universum. Parapsykologerna studerar en del fenomen som förbisetts av andra vetenskaper.

– Kan parapsykologin förklara medvetandets natur?

– Jag tror att den, tillsammans med neurofysiologin och psykologin, kommer att kunna hjälpa till att förklara sambandet kropp-medvetande samt vad medvetande är.

– Finns det bevis för liv efter dötta?

Forts på sidan 23

Foto Margareta Boman

GURUN SOM BLEV PINGSTPREDIKANT

Religionsbyten torde bli allt vanligare. Och det är väl naturligt att det är en människas egen personlighet som avgör hennes religionstillhörighet och inte i vilken del av världen hon råkar vara född.

Före detta gurun Rabindranath Maharaj, som är författare till den självbiografiska boken "En gurus död" (Den kristna bokringen, 1979) höll söndagen den 20 april en predikan i Filadelfiakyrkan, Stockholm. Kyrkans annonser för gudstjänsten hade rubriken "Är TM en bluff?". Själv rubricerade han ämnet för sin

predikan: "österländska religioner och meditation".

Han inledde med att tala om den religiösa toleransen i vår tid.

– Folk är nu religiösa på sitt eget sätt, sa han. De flesta människor i väst tror att alla religioner leder till samma mål och är lika bra. Det låter vänligt och fredligt. Det finns en

ny tolerans i vår inställning till världsreligionerna. Mahatma Gandhi sa en gång att religionens själ och hjärta är en och densamma, men ligger inkapslad i skilda former.

Men den nya toleransen var ändå inget för Rabindranath Maharaj.

– Varför bara Jesus Kristus? frågade han. När Buddha finns, och Muhammed, Krishna, Konfucius och dussintals andra!

– Enligt Krishna är alla religioner vägar till samma mål.

– Jag hade också den tanken en gång, sa evangelisten Maharaj och tillade att han trodde sig vara kvalificerad att tala om de här sakerna, eftersom han växt upp i hinduisk tro och har tillbett dess gudar men nu tillber Bibelns Gud.

– De är förfärligt olika!

Maharaj sa att inom alla religioner förekommer bön, tempel, heliga skrifter och tal om frälsning. I de flesta talar man också om Gud. Men ser man närmare på de olika trosriktningarna, finner man att de är vitt åtskilda.

– Jag trodde en gång på Brahman, trodde att allt, hela universum, är Gud, att allt är delar av Gud, att skapelsen är Brahman. Ty sådan är hinduernas uppfattning. Men Bibeln säger någonting annat. Enligt den är Gud skaparen, inte identisk med sin skapelse, utan skild från den.

– En kärntanke inom hinduismen är att man skall inse att man är Gud. Jag är Brahman, jag är Gud, men jag måste inse det.

– Detta är inte målet för en kristen människa.

– Min far bestämde sig för att avsäga sig *maya*, den illusoriska sinnesvärlden. Han lovade att aldrig tala med någon, inte se på någon, inte äta lagad mat, inte klippa håret. Han ägnade sig åt inget annat än yoga och meditation i åtta långa år, innan han dog. I en sådan atmosfär växte jag upp. De fromma hinduerna tillbad min far, de räknade honom som en avatar, dvs en inkarnation av någon gud. Gåvor lades vid hans fötter – men han såg aldrig åt dem.

– Yoga har blivit populärt i väst. Och 80 procent av dem som utövar yoga i väst är kvinnor. Många gör det för att bli slankare, friskare. Men yoga är någonting religiöst. För en indier är yoga ett medel att uppnå förbindelse med Brahman. Ty inom hinduismen anses man kunna bli frälst genom egna gärningar.

– Man kan börja med yoga som ett slags gymnastik. Men detta leder så småningom till yogans andliga sidor. Yogautövarna blir hinduer

i sinnet. De får ett hinduiskt tänkesätt.

Rabindranath Maharaj förklarade att västerlandet är rikt på grund av kristendomen och Indien fattigt på grund av hinduismen. Han sa att det i Indien finns en stor brist på socialt engagemang. De sjukhus och barnhem som Indien har drivs till största delen av kristna, västerländska missionärer. Bland hinduerna finns en stor likgiltighet för mänsklighetens lidande.

Maharaj hänvisade till bibelorden att den som inte vill arbeta inte heller skall äta. Den arbetsinställningen är en god sak, menade han. Men i Indien finns ingen arbetsinställning utan i stället en attityd att meditera och dra sig undan världen. Indierna har ingen brådska, han har gott om tid – med miljontals återfödelser framför sig!

– TM-rörelsen är en av de starkast växande rörelserna i dag. Dess grundare Maharishi säger att TM är en vetenskap, men det är det inte alls, utan en form av religion. Den som utövar TM får kanske en viss avslappning, men också hinduism. Maharishi vill göra så många som möjligt till hinduer. Själv tjänar han mycket pengar, 20 miljoner dollar per år, och flyger i sin privata helikopter.

– Vid initieringen i TM offrar man till den guru som var Maharishis guru. Det mantra som folk får att meditera på, är inte ett meningslöst ljud, så som påstås, utan ett hinduiskt heligt ord, ett magiskt ord och namn på någon hindugud.

– Om man behöver avslappning är det bättre att gå till sängs och sova än att meditera.

Maharaj öste på med kritik. Han påstod bland annat att de syner som en TM-meditatör kan få, är inspirerad av demoner, vidare att det är en mycket hög självmordsfrekvens bland TM-meditatörer i USA.

I sin kritik av hinduismen kom Maharaj också in på det religiösa kastsystemet i Indien. Det är fortfarande ett stort problem, sa han. Hundratals miljoner lider undet det. Brahminerna är privilegierade. Än i dag kan man bli en yogi eller religiös ledare endast om man är född brahmin, alltså tillhör prästkasten.

Om reinkarnationsläran sa Maharaj att för européer är återfödelse något attraktivt. Folk tycker om att tänka att de skall födas på nytt. Men i Indien uppfattas återfödelse som ett straff! Och Maharaj kunde inte förstå, sa han, varför människor vill komma tillbaka till denna världen: Ett liv på jorden räcker!

– En hindu vet inte hur han kom-

mer att återfödas, om det blir som rått, groda, gris eller något annat. Många hinduer har därför ångest inför tanken på döden och återfödelsen.

– Jag lämnade den hinduiska tron. Jag kunde inte tro på hinduismens försäkran att jag var gudomlig. Inom mig visste jag att det finns en skapargud, en sann Gud. Som brahmin skulle jag tro att jag var fullkomlig. Jag såg in i mig själv. Sanningen finns inom dig, säger hinduismen. Men jag fann att jag inte var gudomlig utan syndig. Jag sökte efter syndaförlåtelse. Men

något sådant finns inte inom hinduismen.

– Den levande, sanne Guden finns endast inom kristendomen.

– Som hindu trodde jag att jag efter döden skulle fortsätta i detta oändliga hjul av återfödelser – så meningslöst!

– Graven är dock inte slutet! Vad vi gör nu avgör var vi kommer att tillbringa evigheten. En gång dö och sedan dömas, lär Bibeln. Reinkarnationsläran är onda andars verk.

Så predikade en före detta guru från en pingstplattform.

SM

Dr Ryzl

Forts

– Inte vad jag vet. Den allmänna uppfattningen bland parapsykologerna är att det inte finns bevis för överlevnad av döden eller för reinkarnation.

– Vad tror ni själv?

– Jag vill ha bevis. Om jag inte har bevis, så uppskjuter jag mitt omdöme. Många dras till dessa frågor av djupt personliga skäl: de vill överleva döden, de är förbryllade av dödens mysterium. Så har det inte varit i mitt fall. Jag kom in på dessa frågor endast på grund av en naturlig vetenskaplig nyfikenhet, och jag har tagit itu med problemen mycket lugnt, utan känslöengagemang. Frågan om det finns en överlevnad av döden har naturligtvis varit intressant som en akademisk fråga, men jag har aldrig varit känslöengagerad i den. Det gör mig precis detsamma om jag överlever döden eller inte. För närvarande finns varken inom parapsykologin eller andra vetenskaper något bevis för överlevnad. En del människor tror att det finns bevis i exempelvis mediumistiska fenomen, ut-
anför kroppsliga erfarenheter, upplevelser i dödens närhet – men dessa fenomen utgör inte bevis.

– Är det alls möjligt att bevisa överlevnad?

– Ja, jag tror att det är möjligt att svara ja eller nej. Jag är optimistisk till vetenskapens möjligheter. Jag tror att frågan en dag kommer att besvaras. Och det är fullt möjligt att svaret inte ligger långt ifrån vad religionen lär oss. En dag kommer det att bli en överensstämmelse mellan vad vetenskapen säger och vad religionen lär. Men så länge inga bevis finns uppskjuter jag mitt omdöme.

SM

På norska finns en bok av dr Ryzl, "Hvordan du kan utvikle parapsykiske evner hos deg selv og andre", Delphi Forlag A/S, Postboks 58, Bøler, Oslo 6.

Växtorienterad astrologi

Jag ställer ditt horoskop och åskådliggör din inre dynamik och potential. Endast personliga besök. Ring Jan Romander, 08-42 61 39.

HOROSKOP

Mini-horoskop 17 sv/kr
Udförligt
personligt horoskop 46 sv/kr
Progressivt årshoroskop 46 sv/kr
Astro-Bladet sendes gratis

Peter Sørensen

Solgården 18, DK-3250 Gilleleje
Danmark

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:–

**Buddhas tal till Kalamafolket/
Talet om rätt syn**
40 sidor, ca 19:–

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:–

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:–

I bokhandeln eller direkt från förlaget

DJURSTYMPNINGAR I USA

ett olöst mysterium med UFO-anknytning

Oförklarade stympningar av djur är en makaber företeelse som det skrivits en del om i amerikansk press, bland annat i UFO- och "sökare"-tidskrifter. AFU:s Anders Liljegren ger en orientering i ämnet.

I många amerikanska delstater fortsätter problemen med djur (mest boskap) som återfinns oförklarligt, och meningslöst, stympade och dödade. Enbart 1975 inträffade 1 600 fall i 28 delstater. Stympningarna är ofta utförda med kirurgisk perfektion och verkar inte syfta till att ta tillvara "normala köttbitar" ur djuret. Istället inriktar sig dåden på att avlägsna ytliga kroppsdelar som ögon, öron, läppar, svans, körtlar, tunga och tänder – men även inre organ som hjärta, hjärna, ändtarm och reproduktionsorgan. Mycket ofta upptäcks djuret helt i avsaknad av blod. Slaktplatsen är samtidigt helt fri från blod och saknar för övrigt varje spår som skulle kunna ge ledtrådar till hur dödan- det skett, av vem, eller varför. Ingen har någonsin bevitnat en djurstympning, i varje fall ingen som velat berätta om det.

Vissa delstater har – efter påtryckningar från boskapsuppfödare – tillsatt speciella utredare. Man har utfäst belöningar på 10 000-tals kronor. Vid en hearing i New Mexico i april 1979, med 200 deltagare, konstaterades att många fall tycks trotsa varje tänkbar förklaring. Samma månad utsåg delstaten en speciell utredningsman som skall arbeta på heltid med saken (1). Optimismen om en lösning är dock liten från de privatpersoner, sammanslutningar och polismän som tidigare under 70-talet skaffat sig erfarenheter av den här typen av undersökningar. Nöten är alltför svårknäckt.

I detta omdöme instämmer Roberta Donovan (journalist) och Keith Wolverton (polisman) som skrivit en väl dokumenterad bok om stympningsfall från delstaten Montana. Boken – *Mystery stalks the prairie* – rekommenderas och

försäljs t o m av Hyneks Center for UFO Studies. Det är en saklig redogörelse, illustrerad med 24 skakande färgfoton, över vad Wolverton och hans poliskolleger kom fram till under en 10-månaders undersökningsperiod. Under dessa månader rapporterades enbart i Cascade-county 100 fall av stympningar. Poliserna tillbringade många nätter med att spana längs ensliga vägar i trakter med boskapshjordar, men kunde aldrig överrumpla misssådarna under utförandet av deras gärningar. Istället kunde det hända att det samma kväll rapporterades en stympning i en helt annan del av countyt.

Djurstympningarna tycks inträffa nattetid och främst under den varma årstiden. I många fall finns det ett vattendrag i närheten. Platsen är ofta enslig, långt från bilvägar eller ute på ett stort, inhägnat fält. Inga spår finns runt själva djurkroppen. I ett fall hittades ett djur mitt på ett alldeles nyplöjt, leirigt fält utan det minsta avtryck i leran. I ett annat fall med nysnö var snön runt kroppen helt bortsmält, men i närheten var snön intakt och saknade varje form av spår. Det verkar, bokstavligen talat, som om misssådarna "försvinner upp i luften".

All tänkbar expertis (veterinärer, patologer, toxikologer) har anlitats för att obducera och undersöka li- ken. Såren i djurkropparna tyder på att gärningsmännen är väl bevandrade i anatomi och operationsteknik. I ett fall hade man gjort ett perfekt kejsarsnitt. Sårkanterna är i många fall jämna eller "sågtandade", vilket pekar på att skarpa specialverktyg använts. Ett bakben hade exempelvis skurits rakt av utan att några benflisor lämnats. Rovidjur, av olika slag, kan helt ute-

slutas – i varje fall i en kärna av mer oförklarliga händelser. I själva verket undviker andra djur att komma i närheten av ett redan stympat djur.

På många kroppar finns spår efter injektionssprutor, som kan tyda på att djuren drogats eller bedövats. I vissa fall t o m två injektionssår – man tror då att en saltlösning injicerats genom det ena. Lösningen har drivit upp hjärtverksamheten så att blod kunnat tappas ut genom det andra injektionshålet. På så sätt skulle det kanske vara medicinskt möjligt att tappa av *allt* blod, så som skett ibland, men här verkar forskarna inte vara eniga!

Flera stympade djur har varit täckta av vita, slemmiga eller spin- delvävsartade substanser. Laboratorieanalys av ett sådant fynd visade att ämnet var ett petroleumdestillat. Andra vita ämnen har där- emot inte kunnat identifieras. Likheten med "änglahår" och "ektoplasma" har antytts.

Vad har då dessa stympningar med UFOs att göra? Egentligen finns inga direkta trådar mellan skändningarna och observationer av oidentifierade flygande föremål. Men ändå: UFO-fenomen rapporteras före, samtidigt med, eller efter det att dödade djur påträffas. På något sätt verkar fenomenen vara "siamesiska tvillingar".

En speciell typ av UFO-fenomen – oidentifierade helikoptrar – är särskilt vanlig. Man har t o m sett sådana sväva över boskapshjordar, men något stympat djur har – i sanningens namn – inte påträffats just då. Ändå är det, rent allmänt, i de områden och vid de tidpunkter helikoptrar observerats, som stympningar skett. Mycket talar ju också för att förövarna är luftbur-

na. Helikoptervittnena inbegriper folk som verkligen bör känna igen konventionella "koptrar": polismän, flygvapenpersonal och besättningar vid baser för interkontinentala robotar.

Att "helikoptrar" observerats, och stympningar utförts, nära USAs underjordiska strategiska kärnvapenbaser inger, menar Jacques Vallée i sin senaste bok, en kuslig känsla. En stympad ko hittades t ex i det förbjudna området alldeles vid infarten till NORAD-basen i Cheyenne-berget, den atomsäkra, berginsprängda bunker varifrån USA ska leda sina dispositioner i ett kärnvapenkrig (2).

Helikoptrarna bär, i sitt beteende, starka likheter med 30-talets spökflygare här i Sverige. De har observerats under häftig storm när flygvapnets helikoptrar inte vågat sig upp. Deras kraftiga strålkastare har lyst upp terrängen, motorljudet beskrivs som "dämpat". Vittnen har hört helikoptrar passera rakt över, utan att kunna se dem. Även i Sverige har, vid ett par tillfällen (3), mystiska helikopterliknande föremål observerats och vi har även haft djurstympningar (4), men så vitt jag vet, rör det sig här om rena tjuvslakter av en helt annan (kommersiell) karaktär.

Rykten går, i USA, om fanatiska kultgrupper som tros ha tillgång till helikoptrar och medicinsk specialutrustning. Talet om nya "häxkulter", som nyttjar djurblod uppblandat med PCP, "änglastoff" (ett nytt narkotikum som används v- ternärt för att lugna djur och som på människor har hallucinatorisk verkan), förefaller minst sagt långsökt. Varför i så stor skala och varför har man aldrig lyckats komma på dem, "på bar bärning"?

Den mest fantastiska teorin svarar amerikanen Thomas Bearden för (5). Bearden hävdar att efterkrigstidens alla märkliga fenomen (spökraketer, UFOs, djurstympningar) är ett resultat av ryssarnas hemliga "psykotroniska" forskning. Fenomenen skulle vara symboliska tankeprojektioner (tulpas) som skapas och riktas mot väst. Teorin illustreras med en teckning där ordet "HAT" stiger upp från öst och materialiseras till olika fenomen som drabbar västvärlden! Djurstympningarna skulle vara symboliska förtecken på vad väst har att vänta i framtiden från öststaterna... Bearden presenteras som "pensionerad överstelöjtnant, krigsanalytiker och militärtaktiker", och har jobbat 24 år i amerikansk krigsindustri. Det är intressant att se hur konservativa, amerikanska kretsar använder ett hop-

kok av specialiserad kvantfysik, medvetandeforskning, ockultism och UFOs för att visa hur hemsk kommunismen är. Beardens teori kan sägas vara en "militariserad" version av Jungs arketyper.

Det förefaller som om djurstymparna gör allt för att dåden skall upptäckas. "En del tycktes ha lyfts upp i luften och sedan ha släppts ned igen på en plats där det fanns maximal risk för upptäckt" (2). Är stympningsdåden en ny form av teaterlek från våra okända "vänners" sida? UFO-fenomenet inbegriper redan en rad småkusliga element (t ex de abduction-fall som nu avslöjas, det ena efter det andra). Man tycker det kunde räcka med vad som varit och är. Ändå: det är för tidigt att dra några slutsatser, sambandet stympningar – UFOs är alltför skört – läs t ex (6) – om det över huvud taget kan anses befintligt.

Anders Liljegren

(1). T P Deuley: Mutilation hearings held in New Mexico. MUFON UFO Journal, July 1979, sid. 8–9.

(2). Jacques Vallée: Messengers of de-

ception. Kapitel 9, "A cow for NORAD", sid. 161–188.

(3). Se t ex UFO-information 5/75 s. 21 (aug 1956), och s 22–23 (28.10.66), UFO-Inform. 1/71 (10.7.70) samt GICOFF-Inf 4/74 s 12–15 (7.2.73).

(4). Ufologen nr 4, sid 43, och nr 6, sid 105.

(5). Tom Bearden: Species meta- psychology, UFOs and cattle mutilations. Fortean Times 26, sid 14–20, samt Thomas E Bearden: A mind/brain/matter model consistent with quantum physics and UFO phenomena. Ingår i 1979 MUFON UFO Symp. Proceedings, sid 77–112.

(6). Background on the Elsberry events – are UFOs linked with cattle mutilations? Int UFO Reporter, Aug 1978, sid 5–6.

Roberta Donovan & Keith Wolverton: Mystery stalks the prairie. – Raynesford, Montana, USA: T H A R Institute, 1976. – 110 sid hft, ill med färgfoton.

Anm. Artikeln är återgiven från AFU:s Nyhetsbrev nr 18 (januari-mars 1980) som utges av Arkivet för UFO-forskning (AFU) Box 5046, 151 05 Södertälje 5. AFU – är "en privatfinansierad, ideell stiftelse med huvuduppgift att bygga upp och driva ett arkiv och bibliotek för litteratur om oidentifierade flygande föremål".

TM-flygning svår att dokumentera

Det privata Konsumentinstitutet i Wellington, Nya Zeeland, som i konsumenternas intresse granskar varor och erbjudanden, har intresserat sig för TM-rörelsens kurser med påståenden att kunna lära folk "flyga", bli osynliga, få övernormal styrka osv. Konsumentinstitutet tog kontakt med fyra ledare inom Association for the Age of Enlightenment, Inc., A.O.E. (Samfundet för Upplysningens Tidsålder) för att få åse en demonstration. Alla fyra TM-ledarna sa sig kunna "flyga", eller åtminstone uppnå det inledande "hoppande" stadiet, men begäran om demonstration avvisades av dem alla. Allt som Konsumentinstitutet begärde var att få se någon i meditationsställning höja sig en halv meter eller mer över golvet, utan att hoppa eller få hjälp av synliga medel.

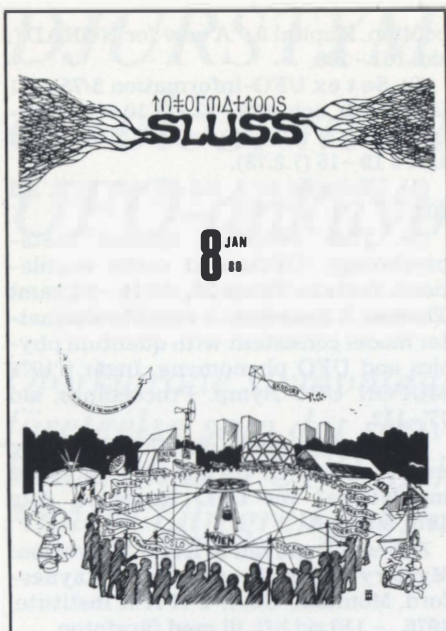
I sin tidskrift *Consumer* (Konsumenten) berättar Konsumentinstitutet om en kvinna, Shirley Koszti, som varit rullstolsbunden i 20 år. Hon läste om TM-rörelsens löfte att kunna lära folk levitera och flyga och hoppades att detta skulle bli en hjälp för henne. Hon betalade 8 700

kronor i tron att den totala kostnaden (en åttaveckorskurs) skulle bli 10 000 kronor. Men när hon deltagit i undervisningen en tid, upptäckte hon att kurserna skulle komma att utökas så att den sammanlagda kostnaden skulle överstiga 20 000 kronor. Hennes enda mål var att lära sig levitera och flyga. För Konsumentinstitutet berättade hon att hon under kursen inte såg något hopp om att kunna lära sig levitera och inte heller tydde något på att någon annan hade lärt sig det. Allt som fanns var hörsägnar. Hon avbröt undervisningen sedan hon betalt 8 700 kronor.

Konsumentinstitutet säger att om TM-rörelsen inte kan ge bevis för de övernormala förmågorna, så bör polisen undersöka om inte rörelsen tar betalt av folk under falska förespeglingar.

Till Konsumentinstitutet kom brev från flera människor som påstod sig kunna "hoppa", men ingen erbjöd sig att demonstrera sin förmåga.

Källa: The Skeptical Inquirer, nr 2, år- gång 4.

INFORMATIONSSLUSS

tidskrift för nya tankar, ny kultur, ny livsföring

"Sluss handlar om kommunikation i ett utvidgande universum. Sluss är ett försök att väva inop informationstrådar till en magisk matta på vilken vi alla kan flyga. Sluss är ett nätverk med knutpunkter i alla våra hjärtan..." Så har den lilla tidskriften *Informationssluss* – eller bara *Sluss* – presenterat sig själv. Den har sedan hösten 1978 utkommit med 9 nummer nya idéer rörande livsföring, boende, miljö, livssyn.

Läsekretsen bidrar själv med egna informationer, tankar, känslor, dikter, teckningar samt även artiklar som de läst och funnit betydelsefulla.

Vegetarianism

I nr 8, som kom i januari, hittar vi "Argument för vegetarianism" hämtade från en bok av Nathaniel Altman från 1973 med titeln "Eating for life, a book about vegetarianism". Här ett par citat:

"Människans händer och fötter liknar varken rovdjurens och allätarnas klor eller växtätarnas hovar, men passar utmärkt till att plocka frukt, nötter och grönsaker. Människan, liksom människoapan, har 32 tänder som är naturligt lämpade att tugga frukt och grönsaker samt att knäcka nötter. Hennes matsmältningssystem är tolv gånger så långt som hennes kropp. Hennes mage, tolvfingertarm och veckade tarmar är inte olika de hos människoapan, men skiljer sig både från gräsätarna och de naturliga köttätarna. Människan har en hud med miljoner porer att svettas genom, och hon dricker sitt vatten genom att suga i sig det, precis som de andra vegetariska djuren. Det är också uppenbart att vår naturliga instinkt inte tenderar mot kött. I stället för att äta kött i dess naturliga tillstånd såsom alla rovdjur och allätare, kokar, bakar, steker, halstrar och behandlar vi det så att det inte alls liknar den ursprungliga produkten.

Människan är alltså naturligt – anatomiskt, fysiskt och instinktivt – anpassad till en kost av frukter, grönsaker, nötter och säd. Våra förfäder har varit vegetarianer som inte åt kött utom under perioder av allvarlig kris. Istiden lär vara den huvudsakliga faktorn som tvingade den tidiga homo sapiens att äta djurkött för att överleva. Bruket att äta kött har sedan fortsatt genom mänsklighetens historia, antingen som en nödvändighet (som i eskimåernas fall), eller genom vana, programmering eller brist på kunskap, vilket är fallet med de flesta köttätare idag. Men ända från början av den upptecknade historien har vegetabilier ansetts vara människans naturliga kost. Det vittnar de gamla grekerna, egyptierna, bibeln, vedan, koranen etc om."

"Många av de djur som produceras i 'utvecklade' länder föds upp med grymma metoder i effektiva djurfabriker. För att producera mest kött till högsta vinsten tvångsmatas djuren och injiceras med mycket kemiska ämnen och hormoner. Sådant förstör inte bara deras naturliga vanor och instinkter utan ökar också deras kroppskemi. Många djur, särskilt grisar och höns, ser aldrig dagsljus innan de drivs till slakthuset. Kalvar tas från sina mödrar när de bara är 1 dag gamla, och de lever bara i 6 till 10 veckor innan de slaktas för att bli kalvkött. För att köttet ska bli fint, hålls många kalvar bundna för att inte kunna röra på sig, och de göds på en foderblandning som är avsedd att ge anemi (blodbrist). Innan djuren slaktas måste de transporteras med tåg eller motorfordon till

en inhägnad kreatursplats eller direkt till slakthuset. De förvaras mycket trångt och ofta utan mat, vatten och ventilation i timmar, ibland to m dagar. Flera dör redan av den behandlingen. Då djuren ska in i fällan, sticks de ofta med elektriska stötar så att de rör på sig snabbare. Då de är redo för slakt har de inte ätit på ett till flera dygn. Det finns sedan olika sätt att slakta djuren på: skära halsen av dem, klubba dem i huvudet, vrida nacken av dem eller gasa eller ge dem elchocker först så de förlorar medvetandet för att sedan döda dem."

Det där var tänkvärda fakta, som bör kunna ruska om den inbitne köttätaren och få honom att ställa sig frågan: Vad är det jag håller på med egentligen?

Titta t ex på vad som hände dem som föreslog att Velikovskys teorier skulle provas. Det är nu inte frågan om Velikovsky hade rätt eller fel. Det gäller det elaka straff som gavs dem som seriöst ville utforska hans idéer om astronomin."

Och så plockar vi, med tillåtelse, ur nr 9 av Sluss ett brev från Annika Christianson:

Alvin Toffler

I nr 8 av Sluss finns också en till svenska översatt intressant intervju med framtidsskribeten Alvin Toffler. Den är hämtad från den amerikanska tidskriften Omni. Vi dristar oss att saxa en bit:

"O: Vad är att säga beträffande parapsykologi och ockultism?"

T: Då kommer vi tillbaka till vad jag sa i början om en revolution av vetenskapen i sig. Vi kan nu betrakta en häftig attack på de fasta restriktiva föreställningarna om vetenskapen. Detta är sammanlänkat med ett krav på att vetenskapens gränser skall flyttas ut för att omfatta många områden som fram till nu har ansetts vara tabu.

Nu är mycket av detta i det ockulta, i irrationalismen, mysticismen eller parapsykologin antingen barnsligt eller kvacksalveri. Miljöer människor som förlorat tilltron till den moderna industriella civilisationen och dess förhärskande idéer, söker desperat efter en ny livsåskådning eller religion. Och många av dem är lättlurade, ett enkelt byte för skojare, löjlige gurus och övernaturligt hokus-pokus.

En del människor – som inte är tillfreds med vetenskapens bevisföring genom kriterier – använder inga kriterier alls. De tror allt.

Visserligen är detta sant, men det är bara halva berättelsen.

O: Det var hårda ord. Vilken är den andra delen?"

T: Den andra delen handlar om det vetenskapliga etablissemang som i sig självt har blivit en religion, med sina egna dogmer, hierarkier och doktriner. Det har sina påvar och kardinaler med makt att bannlysa. Denna makt har också använts för att sätta vetenskapsmän, som vågat ifrågasätta den förhärskande renlärligheten, vid skampålen.

Titta t ex på vad som hände dem som föreslog att Velikovskys teorier skulle provas. Det är nu inte frågan om Velikovsky hade rätt eller fel. Det gäller det elaka straff som gavs dem som seriöst ville utforska hans idéer om astronomin."

Och så plockar vi, med tillåtelse, ur nr 9 av Sluss ett brev från Annika Christianson:

Förlossning

"Hej! Jag har tänkt sätta ihop en bok som tar upp alla positiva och negativa erfarenheter runt en förlossning. Boken kan bli ett stöd åt alla blivande föräldrar, samt underhållande läsning. Det är meningen att varje familj berättar enkelt från hjärtat allt dom vill att andra ska få ta del av så det kan bli ett par tre sidor per fött barn med familj. Gärna ett foto per barn, ensamt, med familj eller med hela kollektivet. Alltså helt frivilliga bilder utvalda av familjen. Alla familjer som vill vara med kan skriva ned sin historia – en för varje barn.

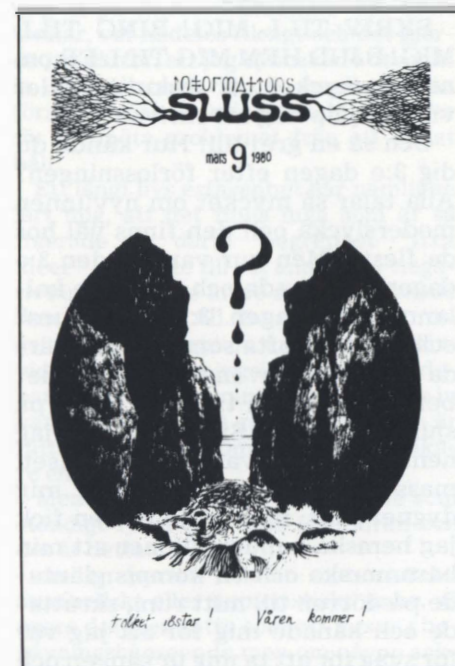
Då boken sen nån gång i framtiden har betalat sig själv så är det meningen att resten ska gå till en sorts fond att stödja barnmorskor i praktiskt arbete vid hemförlossningar. Tex inköp av enklare förlossningsnödvändigheter, resebidrag till och från förlossningar – alltså mest en kick till alla barnmorskor som är för hemförlossning. Sen skulle man ju kunna hoppas på statliga bidrag som helt enkelt skulle försörja dessa barnmorskor på heltid, men för den saken jobbar hemförlossningsgruppen.

Jag har tänkt ägna 1/2–1 år att skriva ned allas berättelser – rakt upp-och-ned så varje familj blir ett kapitel för sig, så att era personligheter framhävs och inte blir uttraderade av mitt sätt att vinkla eller formulera. Detta ska jag göra på min fritid utan krav att boken ska vara klar inom viss tid o dyl. Har ni läst eller sett The Farms bok *Spiritual Midwifery* så blir detta en svensk liknande efter svenska förhållanden.

Skriv ner allt ni minns som kan vara av värde för andra, från ren lycka till de jobbigaste motgångar. Några exempel på vad jag tycker är av värde: Hur föreställde ni er förlossningen? Hade ni planer på hemförlossning? Blev ni motarbetade? I så fall, av vem? Myndigheter, släkt eller vänner? Var födde ni barnet? Sjukhus eller hemma? Vilket sjukhus? Hur blev ni bemötta? Vad lyckades ni driva igenom som avviker från sjukhusrutin? Ville mamman ha fler än en närstående person med? Fick i så fall fler vara

med? Hur upplevde fadern/vännen graviditeten resp förlossningen? Krävande? Jobbig? Vad betyder faderns/vännens medverkan under förlossningsarbetet för mamman? Var fadern/vännen cool och förstående? Vad kan pappor berätta för andra blivande pappor som lever med gravida kvinnor – som kan vara ganska egocentriska – för att ge dem hoppet att hålla ut? Vad kan redan blivna mödrar säga till blivande pappor om sitt eget humör och beteende under graviditet och förlossningsarbete? Slapp ni starka lysen? Fick pappan förlösa och barnmorskan stod bredvid? Slapp barnet lapidroppar? Fick barnet ligga obadat på mammans mage direkt? Fick blodet från moderkakan pulsera klart genom navelsträngen innan den klipptes? Fick ni ha musik i rummet? Vilka sprutor och bedövningar gavs? Frivilligt, av tvång eller av medicinska skäl? Hur bar ni er åt för förhindra så mycket rutinmässiga saker? Vad utspelades mellan far och sjukhusledning? Fick pappan ligga över? Fick barnet sova med mamman på natten? Fick ni fara hem när ni själva ville? Hur bär man sig åt för att få ha det som man vill? Vad fick ni för mat? Var sjukhusledningen positiv till era krav? Eller handfallna och förvånade? Kanske rent av motarbetade era krav? Skriv gärna citat "vad pappan krävde" – "vad barnmorskan svarade på det" osv. Ja, allt som andra kan få nytta av att veta för att se att det finns chanser att få göra som man vill. Förlossningen är er och inte sjukhusets.

Och ni som fött hemma kan beskriva vad det betydde för er. Barnmorskans namn behöver vi inte ta med i boken om de inte själva vill ha med namnet – då skriver vi

bara att barnet förlöstes av en barnmorska, pappan eller en vän. Hur fick ni tag på förlossningsattiraljer?

Vilka sprutor fick barnet? Varför vägrade ni vissa? Hur ställde sig läkarna? Fick ni jobba hårt för att slippa vissa grejer? Blev mamman motarbetad under sitt förlossningsarbete på grund av svårigheter att få igenom sina egna krav för sin egen förlossning? Kom barnet beräknat datum? Fick mamman dropp? Tog mamman ricinolja hemma istället? Ja, allt ni kan tänkas få in i er lilla historia. Det är inte nödvändigt att svara på mina frågor, men när ni skriver ner era upplevelser kan ni ju titta på frågorna och placera in vissa svar på ett naturligt sätt.

Var noga med att spara ett blad per kollektiv och skicka resten till nya adresser. Får ni dubbla eller fler så sprid dem igen så att ryktet får vandra och så många som möjligt får chansen att vara med i detta familjealbum som kan bli ett stöd åt andra. Skriv NU så jag får börja medan jag har inspiration! Foton KAN vänta ifall ni inte har några. Notera alla namn PÅ alla foton och skrivna papper! Helst behåller jag alla texter och foton men om annat önskas kan jag sända tillbaka då arbetet är klart. Men då riskerar ni att inte bli med vid en eventuell 2:a tryckning av boken om första upplagan tar slut. År, datum och plats där barnet föddes kan vara kul att veta för alla.

Detta blir enda informationen som går ut angående denna bok, så vidarebefordra detta så gott ni kan och skriv genast! Ställ inga krav – varken på mig eller er själva, så tror jag det blir bra som det blir och boken kanske klar när era brev börjar sina i min brevlåda.

SKRIV TILL MIG! RING TILL MIG! BJUD HEM MIG TILL ER om ni har mycket att diskutera eller vill ha hjälp mig att skriva!

Och så en grej till! Hur kände du dig 3:e dagen efter förlossningen? Alla talar så mycket om nyvunnen moderslycka och den finns väl hos de flesta. Men hur var det den 3:e dagen? I Kanada och Staterna kallar man den dagen "3:rd Day Blues" och beskrivs ofta som fruktansvärda depressioner. Ingen vet vad det beror på, många tror det beror på sjukhusmiljön. Själv födde jag hemma och allt var rena paradiset, massor av vänner omkring mig dygnet runt, men 3:dje natten fick jag hemska hallucinationer att min barnmorska och en kompis gläntade på dörren till mitt rum, skrattade och hånade mig för att jag var för svag för att ta mig ur sängen och

sköta vardagliga sysslor. Den natten var ett rent helvete fyllt av kval, rädsla och ångest. Andra gråter en hel dag, somliga känner ingenting.

Jag har tidigare översatt en handbok om alternativ förlossning, som kan vara bra att ha till hands både vid hem- och sjukhusförlossningar. Alla som känner till den och använt sig av den har tyckt om den mycket. Den heter VÄNTAN och erhålles genom att sätta in 25: – på postgironummer: 89 46 09 -7 - Annika Christianson.

Må gott, sol & kraft

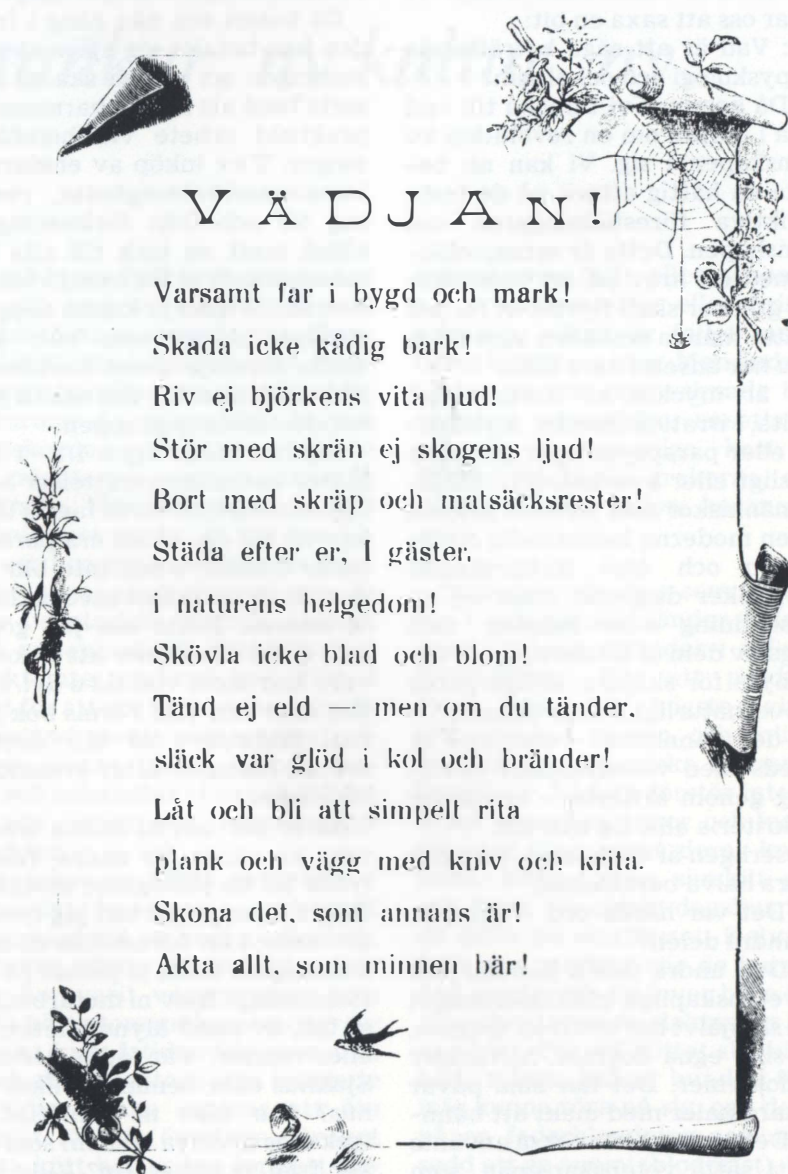
Annika Christianson, Nederborg 4250, 780 53 Nås. Tel. 0281 -304 24.

Nr 9 innehåller även informationer om en "hela livets katalog", som det arbetas på. "Projektledare" är Tord Björk, S:t Paulsgatan 28 B, 116 48 Stockholm. Katalogen skall innehålla upplysningar för "den som vill förändra sitt liv och världen". "I den samlas tips, artiklar,

korta beskrivningar av böcker, utrustning och verktyg och adresser till organisationer och kontor där det går att söka vidare för mer information." Bland annat följande ämnen skall tas upp: "Bruka jorden och laga mat", "Bygga och bo", "Göra hantverk och reparera", "Arbeta industriellt och konsumera varor", "Leva i gemenskap", "Delta i folkrörelser", "Lära och bli medveten".

I Sluss, som innehåller läsning på svenska, engelska, norska och danska, finns också rubriker som "International Workshop in Personal Growth thru creative play", "Franskt jordbrukskooperativ", "Psykisk vård central i naturfolkens medicin", "Rapport från Ljusbacken", "Förslag till efterkapitalistisk produktion", "Indianer mot kärnkraft".

Adressen till Sluss är
c/o Holdstock
Essinge Brogata 13
112 61 Stockholm

V Ä D J A N !

Varsamt far i bygd och mark!

Skada icke kådig bark!

Riv ej björkens vita hud!

Stör med skrån ej skogens ljud!

Bort med skräp och matsäcksrester!

Städa efter er, I gäster.

i naturens helgedom!

Skövla icke blad och blom!

Tänd ej eld — men om du tänder.

släck var glöd i kol och bränder!

Låt och bli att simpelt rita

plank och vägg med kniv och krita.

Skona det, som annans är!

Akta allt, som minnen bär!

Författad och tryckt av Max Sellmann

Synpunkter om Guds existens

I nr 1, 1980 av Sökaren refererade Sven Magnusson Barbara Smokers artikel *So you believe in God!* Att tankefriheten ännu sitter trångt här i landet visas av att ett referat av en ateistisk artikel inte ens kunde tas in i en helt obunden religionstidskrift utan att det blev upprörda reaktioner. Olle Wedholm bistod med en sådan i nr 3.

Wedholm skriver att medlemmarna i en cirkel han leder bedömde referatet som otäckt och olämpligt. Han säger inte varför de gjorde det. Är det otäckt att andra människor har en annan uppfattning än man själv? Är det olämpligt att artiklar som kritiserar ens egna åsikter publiceras i en obunden tidskrift?

Det är illa nog att en grupp gudstroende brännmärker ett sakligt referat av en ateistisk framställning enbart därför att den kritiserar en idé de själva omhuldar – det är inte länge sedan deras meningsfränder utövade en total åsiktsdiktatur. Än värre blir det när de gesken av att försvara religionen generellt, att tala för alla religiösa människor. Därmed förvägrar de inte bara andra rätten att ge uttryck åt sin uppfattning. De låter förstå att det inte ens går att tänka på något annat sätt än de gör själva.

Wedholms stora misstag är att han identifierar religion med tro på Gud. Som han så felaktigt säger: "Religion är ju – i allvarligaste och djupaste mening – upplevd gudsgemenskap."

Nonsens.

Gudsiden är en dogm som omfattas av vissa religioner, men långt ifrån av alla. Buddhismen är ateistisk, liksom jainismen, taoismen och vissa skolor inom hinduismen. Världen rymmer många religiösa ateister.

Omvänt är det långt ifrån alla som tror på Gud som är religiösa. Religiositet är att uppriktigt sträva att utveckla de goda sidorna inom sig själv på de ondas bekostnad. Gör man inte det är man inte religiös, hur mycket gudsgemenskap man än upplever.

Wedholm talar om "den esoteriska, eviga och oförgångliga filosofin". Esoterism betyder hemlighetsmakeri. Att säga att den eviga och oförgångliga filosofin skulle vara esoterisk tyder på en motvilja mot att öppet dela med sig av sina eventuella insikter som i mina ögon förefaller föga religiösa.

Enligt den ortodoxa buddhismen är gudsiden otäckt – bland annat av de skäl som anges i referatet av Barbara Smokers artikel – och alla former av esoterism i högsta grad olämpliga. Buddhismen lär öppet ut en väg att utveckla sig i sanning och godhet utan att tillgripa intetsägande etiketter som Gud, själ, ande eller jag.

Wedholm frågar, som argument mot gudsförnekelsen: "Varför skall man förneka något, som man anser inte finns?" Det ingen tror på behöver man inte förneka. Jag tänker inte skriva någon pamflett om att det inte står en rödnäst kentaur på Sergels torg.

En tro som är felaktig men moraliskt likgiltig kan man ha anledning att lämna

i fred. Om någon vill tro att jorden är platt må han göra det, så länge han inte tvingar mig att tro likadant.

Men en tro som är mycket spridd och som samtidigt är både sakligt felaktig och moraliskt undergrävande – den förtjänar att förnekas offentligt. Om man säger att en allgod, allsmäktig och allvetande Gud tillåter det onda måste man antingen göra våld på logiken eller urholka godhetsbegreppet. När nu staten inte längre stödjer denna orimlighet fullt lika öppet som den gjorde för tretio år sedan bör vi utnyttja vår frihet att säga vad den går för utan att låta oss förvirras av esoteriska dimridåer.

I en fråga har Wedholm rätt: Titeln "Alternativ tro" på Magnussons antologier var olämplig. Tro är nämligen inte heller något allmänreligiöst begrepp. Det hör nästan uteslutande hemma i kristendomens senare stadier. I de flesta andra religioner ligger tyngdpunkten antingen på det rituella handlandet eller på meditativa övningar.

Gunnar Gällmo

Betänk människokroppens väldighet i jämförelse med den enskilda cellens litenhet! Är det troligt att kroppens överhärskare skulle ha ett särskilt intresse för vad enkasta celler i ett speciellt organ tar sig för – några celler som nyligen utvecklats i ett litet sammanhang, närmast osynligt bland miljardceller i ett visst organ, som självt bara är ett bland miljarderna andra kroppar?

Ja, inte spelar det väl någon roll för kroppen, om några små celler får för sig att de skall börja utveckla en concertumör?

Att reducera universums mysterier till någon eller några enkla principer ger naturligtvis en väldig handlingskraft – då vet man ju plötsligt exakt vad som är rätt och riktigt, är inte hänvisad till att behöva tro någonting!

De som kallar sig icke-troende tror naturligtvis ändå på något, fast de alltså skiljer sig åt från vad de som kallar sig troende tror på – och det är uppenbarligen inte något entydigt – det finns ju en rik provkarta på olika former av tro!

Det är lätt att kritisera, och det hör ju till modernt västerländskt vetenskapligt evolutionistiskt materialistiskt tänkande, att det är intelligent och förnuftigt att kunna visa på det ohållbara i alla uppfattningar, inklusive sin egen. Men försök någon gång få dessa totalkritiker att bygga upp något konstruktivt, visa vilka värderingar de omfattar, vad de rekommenderar och tycker är lämpligt! Då uppstår förvåningsvärt ofta en påfallande valhänhet: inte kan man tro på någonting? Tvivla på allt! Allt är materia, i djupare mening meningslöst! Allt är blint, slumpmässigt, avsiktslöst, djur och människor är bara materiekulor som råkar röra på sig tillfälligt, ansvar, godhet, rätt, tro är meningslösheter, bondfångarknep som vissa av dessa meningslösa automater använder sig av för

att skaffa sig makt över andra! Bryt den makten, skaffa dig makt själv! Bli inte bondfångad, bondfånga istället!

Det är oerhört lätt att kritisera tro, i synnerhet de religionsformer som lierat sig med världslig makt och inte bär sitt svärd förgäves! De innehåller en sådan mängd motsättningar att de intellektuellt måste betraktas som ohållbara, i synnerhet som det förr eller senare kommer till konflikter, där det blir fråga om vilken av motstridigheterna som skall prioriteras och betraktas som förmer!

För dem som vill undersöka lite närmare hur förvåningsvärt enkel den här grundläggande konflikten mellan gudstroende och satanister kan te sig i en dualistisk föreställningsvärld, kan pastor Wurmbrands lilla häfte "Vem var Karl Marx?" rekommenderas. Det innehåller för övrigt en hel del tämligen okända Marx-citat.

Bertil Nilsson

Det glädde mig djupt att se SM citera "min" gamle vän, filosofen Benjamin Höjer, när han säger: "Sök sanningen, och om det leder till helvetets portar, så klappa på!"

Jag hoppas nu bara innerligt och uppriktigt att SM, sedan han konstaterat vart han kommit, inte också i sin sökreiver stiger innanför portarna. Det vore alltför sorgligt!

Så skulle jag också vilja komplettera vår åsiktsdebatt med ytterligare en bild:

om man börjar äta ett ägg och märker att det luktar ruttet, så är det inte nödvändigt att äta upp hela ägget för att bli övertygad.

Så ett annat tänkandets rättesnöre hämtat från Thomas Thorild och Uppsala Universitet:

"Att tänka fritt är stort, att tänka rätt är större."

SM:s konstaterande, att jag inte gav mig in på Barbara Smokers och SM:s tankar, var alldeles riktigt och det gjorde jag därför, att jag ej önskade utveckla ett ställningskrig oss emellan, utan försökte göra en kringgående manöver för att möta problemet från ett annat håll.

Ett långt livs erfarenhet har nämligen lärt mig, att det finns inga som är så fixerade – därav begreppet "fixa idéer" – som de till ett andligt liv negativt inställda. De är de starkast troende som jag känner till. De förnekar nämligen sin egen verkliga existens. Så därvidlag är det meningslöst att ingå i debatt, enligt min mening, och den torde ju vara den rätta. Det gäller ju vad som är rätt och inte vem som har rätt, oss sökare emellan.

Men det är ett annat förhållande som ständigt fyller mig med förundran och det är detta:

om en person saknar matematiskt, musikaliskt eller humoristiskt sinne, så anses det med rätta som ett minus i begåvningshänseende men om någon sak-

KOM TILL
80 TALET FÖRSTA
**MAKROBIOTISKA
SOMMARLÄGER**
den 29 JULI - 3 AUGUSTI
i
DALSTUGA
TAI-CHI, MATLAGNING
MUSIK, DANS, DIAGNOSTIK
MAKROBIOTISKT FAMILJELIV o.
BARNUPPFÖSTRAN, DÖ-IN,
MISOTILLVERKNING m.m.
anmälan s. information
TIM ÖHLUND tel. 0171/
65106

nar religiöst sinne, då anses plötsligt detta som ett mervärde, som berättigar honom eller henne att bli verkligt kompetent i denna fråga, som t ex marxister och politiker i allmänhet och man glömmar därvid att marxismen är en samhällsaskådningsfråga medan religionen är en livsaskådningsfråga med betydligt mycket större omfång och betydelse.

I en människas svåra stunder visar ateismen sin begränsning anser vännen
Olle Wedholm

KOMMENTARER:

Jag vill titta närmare på en sak i Olles inlägg, nämligen hans åsikt – om jag förstått den rätt – att den som inte har en gudstro saknar religiöst sinne. Olles idé är tydligen att det finns ett religiöst anlag, en religiös begåvning, liksom det finns matematisk, konstnärlig osv. begåvning och att brist i den religiösa begåvningen innebär att man inte förstår religiösa ting, på liknande sätt som en omusikalisk person inte förstår musik.

Profeten

Det skulle då vara ett uttryck för begåvning att "tro på Gud" och för bristande begåvning att inte göra det.

Men Barbara Smokers kritik handlar ju om helt andra saker. Det är inte en andligt negativ inställning som hon visar upp, utan hon pekar på inneboende svårigheter i gudsbegreppet. Varför skulle Smoker sakna religiöst sinne därför att hon finner tron på Gud orimlig? Det måste ju vara uppenbart för vem som helst att det åtminstone inte är lätt att tänka sig Gud som både allsmäktig och allgod, så mycket elände som världen innehåller. En människa som upplever det vara svårt, eller omöjligt, att tro på "Gud" behöver inte ha mindre religiösa "anlag" än andra.

Många som tvivlat på Guds existens har varit mycket religiöst intresserade. De kända ateisterna Hedenius, Russell och Hägerström började alla i en religiös ungdomstro. Många skönlitterära författare utan tro ger uttryck för religiösa stämningar och religiös längtan.

SM

Om tolerans

"Älskaren är blind för felet hos den han älskar; hataren är blind för förtjänsterna hos den han hatar."

De orden är hämtade ur Gayan och Vadan och återges av Olle Wedholm i en subfibraktelse, hållen vid en universell sufugudstjänst.

Följande, ur muslimernas skrifter, citeras också av Olle Wedholm i samma subfibraktelse:

"Det är ovärdigt den rättrogne att svärta ned en annans namn och rykte -- Avhållen eder därför från att tillskriva människor falska motiv och varen icke misstänksamma inför andras fel."

Den som i syfte att skada inte säger hela sanningen, bär falskt vittnesbörd.

*

"Det är bara den ovetande som är intolerant."

Dr Lobit

LIVSGÅTAN

"Boken var rena dynamiten och den borde läsas av alla sökare."

"Boken har en genomslagskraft som söker sin like."

Så lyder några utlåtanden om "Livsgåtan", en bok på 102 s. som sändes GRATIS mot enkelt brevporto eller kr 1:50 insatt å pg 32 42 50-0. Läsaren får sedan själv bestämma priset helt efter eget gottfinnande.

FÖRLAG PER GLANELL
590 98 EDSBRUK

Kontakt

Norsk kvinne, 32 år, vegetarianer og svært opptatt av hinduismen, ønsker kontakt med likesinnede. Andre interesser: litteratur, musikk, dans, parapsykologi, UFO's o. a. Svar till "Cancer", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser: 40 öre per ord + 4: - i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 10: -. Moms inräknad.

Brahmin blir kristen

Satan invaderar och hjärntvättar västerlandet med österländsk mysticism. Yoga och österländsk meditation öppnar sinnet för onda andars inflytande. De hinduiska gudabilderna är förklädnad för onda andar som håller sina tillbedjare fångna i andligt mörker.

Den som säger detta är en bekännare av kristendom av pingsttyp. Men denne man, Rabindranath R Maharaj, är också av födseln högkashindu: brahmin. Hans far var en "helig" man, som dagarna i ända satt försjunken i sig själv och måste skötas som ett barn. Han sa aldrig ett ord till sin ende son.

R Maharajs omvändelse till kristendom får nog främst ses som en reaktion mot den tro och miljö han uppfostrats i och mot hindulärarnas ofta allt annat än exemplariska leverne. Den kristna läran och de kristna människorna kom att framstå för honom som motsatsen till det som han blivit alltmer kritisk till.

Rabindranath R Maharaj har, tillsammans med Dave Hunt, skrivit boken *En gurus död* (Den kristna bokringen). Dess första del, som ger inblickar i hinduiskt liv och tänkesätt, är inte ointressant, även om detta inte är en bok av vederhäftig typ.

R Maharaj övergav en hindusim med subtila inslag för en naiv kristen tro. Han ser brister i hinduismen men är helt blind för svagheter i sin nya tro. Han uttalar sig om "de många motsägande begrepp som hinduismen är full av", men samtidigt nämns utan minsta reaktion bland annat en av kristendomens uppenbara motsägelser: det påstås att Jesus är den Gud som skapat universum, och att Jesus också är Guds ende son, som Gud sände till jorden.

Under sin dagliga meditation mötte R Maharaj "samma hemiska demoniska varelser som det finns bilder av i hindu-, buddist- och shintotempel". Men han skriver också: "Ibland upplevde jag en mystisk förening med universum. Jag var universum. Jag var herre över allt, allsmäktig och allestädes närvarande." Denna klassiska mystiska upplevelse, som har uppfattats som att äga kännedom om varats och personlighetens innersta väsen, gör inget avgörande intryck på R Maharaj. "Det var svårt för mig att tro att jag var Brahman", skriver han. Han byter bort den subtila vedanta mot en kristen teologi av oförståndigaste slag. Att få vara i himlen hos Gud, menar han, "lät bra mycket bättre än hinduismens tal om självförverkligande". "Det är människorna förelagt att en gång dö och sedan dömas", citerar Maharaj och menar att detta är en bättre tanke än återfödelseläran.

Yoga syftar ju till förening med Gud. Men R Maharaj fann aldrig Gud genom yoga. Hinduismen gav honom bara tomhet. Och kärleken fanns i kristendomen, inte i hinduismen. "Som hindu hade jag aldrig hört att någon gud var full av kärlek." Enligt kristendomen älskar Gud oss alla och vill dra oss till sig, förklarar Maharaj.

Sådana tankar som att Jesus tagit vår synd och skuld på sig och dött i vårt ställe och att vi får förlåtelse om vi tror på detta, har mer tilltalat Maharaj än de hinduiska idéerna.

Rabindranath R Maharaj har blivit en riktig pingstvän. Även helvetet skymtar i hans nya religiösa föreställningar – även om han inte går in på de eviga straffen. Med oro frågar han sig var hans mor, som inte blivit omvänd, en gång skall komma att tillbringa evigheten – underförstått: blir det i himlen eller i helvetet?

Illu har Rabindranath Maharaj tänkt igenom den tro han lockats in i. Man unnar honom att vara en lycklig kristen, men det är osnyggt när han i blind tro angriper andra former av andlighet, såsom yoga och meditation.

SM

Höj ditt medvetande.

Inse att du aldrig kan åldras, du är lika ung som en minut av tiden, lika gammal som evigheten. När du lever helt och fullt i det evigt existerande nuet, är du alltid lika ung som nuet, du återföds oupphörligt i ande och i sanning.

I det andliga livet är ingenting stillastående; Det finns alltid något nytt och spännande att lära och uppleva. Möt varje dag förväntansfullt – då förblir du ung och full av liv. Det är när sinnet blir slött och gammalt som livet förlorar sin gnista. Håll sinnet levande så kan du aldrig åldras.

Den eviga ungdomens källa finner du i ditt eget medvetande glädjen över att vara till är ditt livselixir.

Vänta er det bästa av livet så drar ni det till er. Många av er har alltför länge accepterat den tanken i teorin, men inte omsatt den i praktiken.

Varför inte göra någonting åt saken nu genast!

Sluta fundera över det och diskutera det.

Om och om igen säger jag er att livet ska levas helt och fullt!

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

EN SAK HAR FLERA SIDOR

I april ringde mig scientology-pastorn Gun Lanciai och önskade ett sammanträffande. Hon ville ge mig sina synpunkter på tidningen Kvällspostens skrivelser om hennes kyrka i samband med en polisaktion mot kyrkan. Jag gav henne helt rätt på en punkt. Tidningens behandling av händelserna var ensidig. Allt var underordnat syftet att bekämpa Scientologykyrkan. Om det är berättigat att föra en kamp mot scientologerna kan diskuteras. Deras skyhöga priser har jag skarpt kritiserat i Sökaren. Men den avgörande synpunkten är inte om kritiken mot dem är berättigad eller inte, utan om tidningen på ett rimligt sätt har balanserat sin rapportering.

Kvällsposten borde ha låtit scientologerna framträda och säga sin mening i någon större intervju.

(Bland de många klipp jag fått finns inget sådant.) Det är inte bara rättfärdigt att låta de angripna få säga sin mening – precis som inför en domstol – utan även av intresse för läsarna. En läsekrets blir manipulerad om den får ensidiga upplysningar i en fråga.

På samma sätt var det i Kvällspostens behandling av Linbusamfundet. Åt vad företrädare för samfundet hade att säga gavs inte mycket utrymme. Samma gäller Saxons Veckotidning.

En sådan enögdhet är ett missförhållande, oavsett om samfundsrepresentanter "vägrat" uttala sig eller inte. Med ett vänligt närmande till de angripna hade det säkerligen varit möjligt att få en intervju, i synnerhet sedan det blivit klart att samfundsmedlemmarna reagerade kraftigt mot den publicitet de fick.

En chefredaktör lär ha sagt att "de blev erbjudna att uttala sig, men avböjde – så de får skylla sig själva". En sådan inställning är rå och hänsynslös.

Jag blir ofta förvånad över hur gärna massmedia klämmer till rörelser och verksamheter som journalister tror är skadliga utan att inse att en sak har mer än en sida. Det är viktigt att av massmedia angripna får tillfälle att ge sina synpunkter i artiklar där de kommer till sin rätt.

Självklart är ingen tidning skyldig att ta in skrymmande, illa skrivna inlägg. Kravet på kvalitet bör vara avgörande vid publicering. Men det finns alltid möjlighet för en tidning att i egna intervjuer låta angripna framträda på ett sätt som är acceptabelt för dem.

SM

SÖKAREN

Nr 6 1980 Årgång 17
Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3
Postgiro: 70 60 47 -8
Bankgiro: 372 -8128
Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Smålandspostens Boktr. AB, Växjö 1980

ISSN 0038 -0504

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 68: -.
Halvår 36: -.

Annonspriser (moms tillkommer):
Helsida 700: -, halvsida 450: -, småannonser 15: - per spalt-cm men minst 45: -.

INNEHÅLL:

Åsa Freij:

Lycka, vad är det? 2

Nils Kalén:

Mannen bakom tredje testamentet 6

Åsa Freij

Debatt om skolans normer 9

Åsa Freij:

Din dröm är din terapeut 10

Elin Lagerkvist:

Zen 14

Intervju med dr Milan Ryzl 18

Gurun som blev pingstpredikant 22

Anders Liljegren:

Djurstympningar i USA 24

Informationssluss 26